

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103.

Telephone: 431-6344

Jaunimo Metai

Liepa - July 22, 1966

Nr. 80

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

GALIA IR TIKSLAS

KARO PASPARTINIMAS VIETNAME IR NESUTIKIMAI NAMUOSE: NEGRŲ RIAUŠES BEI STREIKAI — SUKELIA BAIMES, KAD VISA TAI VEDA PRIE JĖGOS TRIUMFO, KAS BŪTŲ DIDELE NELAIMĖ. — IŠ TIKRO GI PERGALE IR TVARKOS RESPEKTAVIMAS YRA BŪTINA SĄLYGA BET KOKIAI PAŽANGAI.

VYTAUTAS MESKAUSKAS

New York Times James Reston pirmadienį samprotaudamas apie jėgą, saulę ir tikslą konstatuoja, kad nors laikraščių antraštės ir kalba apie vis didesnę ir didesnę Vietnamo bombardavimą, negrų riaušes Chicagoje ir orinio susisiekimo bei spausdintųjų streikus, iš tikro galia yra naudojama gana atsargiai:

"Jungtinės Amerikos Valstybės nuolat didina spaudimą Hanoi, tačiau tai vis tiek dar daro santūriai ir nenoromis. Kinija ir Sovietų Sąjunga dėl to koliojasi, tačiau tuo pačiu metu nenori didinti savo rizikos.

Abi pusės, laimei, yra išsigandusios. Iš tiesų toji baimė tėra vienintelis dalykas dėl ko galima pasidžiaugti."

Man sunku pasidalinti tuo džiaugsmu su James Reston. Yra momentų kada valstybė turi griebtis jėgos tiek užsienio, tiek ir vidaus politikoje. Jei ji to nedaro, jai lieka tik pasiduoti savo priešui. Dėl ko amerikiečiai galėtų džiaugtis yra faktas, kad jų valstybė yra tokia stipri, jog reikalui esant gali varyti jėgos politiką ir tuo pačiu įrodyti iššaukėjams, kad jiems neapsimoka griebtis jėgos. Žinoma, laimėjimas mūšio lauke dar nėra visas. Restonas, pavyzdžiui, būkštauja, kad laimėjimas Vietname nebus vertingas, jei amžiams sugadins santykius su Kinija ar neįsistatys su sovietais dėl atominių ginklų kontrolės! Bet ar pralaimėjimas Vietname padėtų susitarti su kinais ar sovietais? Atsakymas yra ne. Nes jei sovietai ar kinai nebijos amerikiečių jėgos, jie iš viso

su jais nesiskaitys. Kitaip sakant, laimėjimas yra reikalingas, kad išlaikytų bent status quo.

Žinoma, kad laimėjimas reikalingas tam tikro jėgų įtempimo ir dėl to kai kurios programos namuose gali būti atidėtos. Kas iš to, rašo Restonas, kad mes laimėsime Vietname, pasieksime pirmi mėnulį, bet nepadarysime pažangos didmiesčių landynėse? Panašiai aiškina ir Lippmannas teigdamas, kad, girdi, dėl karo Vietname nesą galima pagerinti negrų būvį! Taip statant klausimus pravartu atsiminti, kad su negrais ir kitais Amerikos didmiesčių lušnyčių gyventojais mieliai pasikeistų Sovietų Sąjungos ir kitų komunistinių valstybių kolūkiečiai ir jau kitą dieną tie lušnyčiai atrodytų daug švariau ir tvarkingiau. Juk tai rajonai, kurie dar prieš kelis ar dešimt metų atrodė visai padoriai ir net buvo miestų pasididžiavimas. Pienigai negali pakeisti gyvenimo būdo. Tam reikia auklėjimo, tradicijų, kurių per dieną neįsiekys. Reikia sveikinti pastangas pakelti švietimo lygį, bet iki jis atneš naudą, kai kada reikia griežtos rankos. Negalima aiškinti, kad dėl nusikaltimų yra kalta visuomenė, bet ne tas, kuris juos faktinai padaro. Tam tikra atsakomybės dalis tenka ir jai, tačiau tai negali atpalaiduoti nuo atsakomybės pačių nusikaltėlių, visai vistiek ar tai būtų užsieniečiai ar savieji.

Ta prasme, Washingtono administracija vargiai ar teisingai elgiasi primigtinai kviesdama Šiaurės Vietnamo komunistus prie taikos derybų stalo, nes komunistai skaitosi tik su galia, o ne susitarimu. Čia labai pravartu atsiminti patirtį Korėjoje. Raudonieji kiniečiai niekada neprašė derybų dėl paliaubų. Jų prašė amerikiečiai, nors, kaip dabar, Vietname, turėjo ginklų persvarą. 1951 m. birželio 23 d. sovietų ambasadorius Jungtinėm Tautom Jokubas Malikas užsiminė, kad sovietai turi vilties, jog Korėjoje gali būti sudarytos paliaubos. Po to amerikiečiai pasiūlė šiaurės korėjiečiams susitikti danų ligoninėse laive "Jutlandia". Tienedavė atsakymo. Kolumnistas Henry J. Taylor prisimena, kad kaip tik tuo metu jis kalbėjosi New Yorke su gen. MacArthuru ir tas taip nusakė tolimesnę eigą:

"Jie atmes kiekvieną mūsų konkretų pasiūlymą. Mes manytume, kad tai nereikšminga. Jie atsisakys su mumis pasitarti 'Jutlandijoje'. Vietoje to jie pasiūlys kokią nors vietovę už jų linijų. Ir jei mes atsisakysime nuo savo pirmo pasiūlymo, šnektos tęsis begalo ir jie vis didins savo reikalavimus".

Taip ir atsitiko. Raudonieji reikalavo, kad

mušų konkretų pasiūlymą. Mes manytume, kad tai nereikšminga. Jie atsisakys su mumis pasitarti 'Jutlandijoje'. Vietoje to jie pasiūlys kokią nors vietovę už jų linijų. Ir jei mes atsisakysime nuo savo pirmo pasiūlymo, šnektos tęsis begalo ir jie vis didins savo reikalavimus".

Taip ir atsitiko. Raudonieji reikalavo, kad mušų konkretų pasiūlymą. Mes manytume, kad tai nereikšminga. Jie atsisakys su mumis pasitarti 'Jutlandijoje'. Vietoje to jie pasiūlys kokią nors vietovę už jų linijų. Ir jei mes atsisakysime nuo savo pirmo pasiūlymo, šnektos tęsis begalo ir jie vis didins savo reikalavimus".

Tayloras bijo, kad panašiai atsitiks ir Vietname. Ir čia diplomatai ar politikai pralaimės, kad kariai laimėjo mūsų laukuose. Už tat ko čia reikia siekti ypač pergalę. Galima, žinoma, ginčytis, kokios pergalės reikia, tylios ar triukšmingos kapituliacijos be sąlygų. Atrodo, kad užtektų kautynių sustabdymo de facto. Psichologiniai tokios paliaubos būtų amerikiečiams sveikesnės, nes jos primintų, kad nusilenkta buvo tik amerikiečių galiai ir jos sumažėjimas prievės prie naujos agresijos visai vistiek, ar bus kokia sutartis ar ne.

Pavergtųjų tautų parodo tribūnoje Chicagoje lietuvų atstovai. Iš dešinės: gen. kons. dr. P. Daužvardis, ALT pirm. inž. A. Rudis, L. Simutis, M. Rudienė ir LB pirm. Jasaitis, A.I. Gulbinsko nuotrauka

VLIKO Tarybos posėdis

Liepos 7 dienos Vliko tarybos posėdyje Vliko pirmininkas V. Sidzikauskas pateikė eilę duomenų:

apie balandžio - gegužės mėn. Europoje atliktus veiksmus bei gautus patyrimus,

apie JAV Atstovų Rūmų europinio pakomitečio birželio mėnesį atliktą išklaušymą liudytojų dėl Rytinės Vidurio Europos šio mėto politinės būklės, apie patyrimus Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese ir apie pasirengimus šių metų Pavergtųjų Tautų Sąvaitei.

Ryškiai Pavergtųjų Tautų Sąvaitei lygiai New Yorke, liepos 17 d. -- iškilmingas pamaldos šv. Patriko katedroje, liepos 19 d. -- iškilmingas New Yorko burmistro proklamacijos įteikimas New Yorko rotušėje.

Šv. Patriko katedroje iškilmingas mišias laikė vyskupas V. Brazys, pirmininkaujant kardinalui Spellmanui, Pamokslą sakė tėvas Morton Hill, S. J.

Liepos 24 d. Pavergtųjų Europos Tautų Seimas rengia primimą - banketą JAV Kongreso nariams bei kitiems žymiesiems p. tautų laisvės kovos rėmėjams ir spaudos atstovams. Eilė tos kovos rėmėjų bus pagerbti, įteikiant jiems PET seimo medalius -- pripažinti ir dėkingumo ženklus už ypatingus nuopelnus kovoje dėl laisvės įgyvendinimo. Apdovanojimu po mirties bus pagerbtas Vietname žuvęs karininkas latvis. Ir šiame įvykyje šeimininko - vadovo pareigas vykdė V. Sidzikauskas.

Išklaušiusi Vliko pirmininko pranešimą apie Jaunimo Kongresą (pranešimas buvo papildytas kongrese dalyvavusio A. Budreckio ir jį stebėjusio V. Rastenio pastabomis), Vliko taryba pareiškė pasitenkinimą jaunosios kartos veikėjų dėmesiu Lietuvos reikalams, jų reikalų žinojimu ir jų supratimu. Pavedė valdybai atidžiai gilintis į Jaunimo Kongreso nutarimus, į jame reikštas skatinančias ar kritikuojančias pažintis ir įpareigojo valdybą stengtis įgyvendinti viską, kas iš jų pažiūrų gali turėti teigiamos įtakos tolesniam Lietuvos laisvės bylos vedime.

Vliko pirmininko ir kitų lietuvių institucijų bei sambūrių žygius, padarytuosius dėl Vilniaus simbolio susiejimo su Lenkijos simboliais Vatikano pašto ženkle, Vliko taryba liepos 7 dienos posėdyje pripažino laikytinai tikslingais ir esamose aplinkybėse pakankamais.

Taryba tai nutarė, peržvelgusi Vliko valdybos pateiktas žinias apie kalbamojo pašto ženklą atsiradimo aplinkybes ir apie kilusių dėl to nepasitenkinimų poveikį Vatikano kuryje. Klausimas buvo svarstytas ryšium su Vliko valdybos darbo apžvalgos

IŠ VISO PASAULIO

* PREZIDENTAS L.B. JOHNSONAS paragino Kongreso atstovus susilaikyti nuo tų įstatymų priėmimo, kuriais padidėtų krašto nekarinės išlaidos. Esą, tas išlaidas didinant augtų krašto deficitas arba reikėtų kelti mokesčius.

Atrodo, kad daugelis paties prezidento patiektų Kongresui įstatymų projektų nepaisė pamatų, kad tie projektai, kurių kaina siekia milijonus dolerių, savo tikslo neatsieks, kaip pvz., t.v. antipoverty (kovos su neturtu) įstatymas.

* Š. VIETNAME ambasadoriai Pekine ir Pragoje patvirtino žinias, kad paimiti nelaisvėn JAV lakūnai bus teisiami kaip karo nusikaltėliai Guodžiamasi pranešimais, kad jie nebus nuteisti mirties bausme, nes tai tik pakenktų taikos siekiančių valstybių diplomatijos pastangoms.

* IŠ INDIJOS premjerės Indiros Gandhī pasitarimų su Kremliaus valdovais paaiškėjo, kad Vietnamo klausimu iki Ženevos konferencijos bus sunku priieiti, kol JAV nenutrauks Š. Vietnamo bombardavimo. Apie karo veiksmų sustabdymą iš komunistų pusės nebuvo kalbos.

vertinimu ir Rytų Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio vadovybės atsikreipimu dėl to dalyko į tarybą. (ELTA)

* GEN. ANKRAH, naujas Ghanos valdovas pareiškė, kad gavus ir susigražinus pabėgusį buv. diktatorių Nkrumah, jis nebūsiąs nužudytas, bet apvežiotas po kraštą, kad parodytų, kiek blogo jis buvo padaręs.

* NUMATYTAS SKIRTI JAV Vyr. Tribunolo teisiniu valdininku tūlas M.E. Tigar, Californijos Universiteto teisininkų žurnalo redaktorius, 1962 m. dalyvavo komunistų jaunimo suvažiavime ir buvo garbinamas kaip "jaunimo vadovas" komunistinio Peoples World laikraščio.

* WORLD YOUTH CRUSADE FOR FREEDOM -- tai nauja JAV jaunimo antikomunistinė organizacija, kurios nariai šią vasarą vyko į Azijos valstybes užmegsti ryšius su tų kraštų atitinkamomis jaunimo organizacijomis ir susipažinti su gyvenimo sąlygomis. Be to, savo paskaitomis jie stengiasi nušviesti JAV politiką Azijos kraštų atžvilgiu.

Organizacija savo veiklą numato praplėsti į Afrikos ir L. Amerikos valstybes.

DIRVOJE DIDELIS PASIRINKIMAS PLOKŠTELIŲ.

Dainų šventės metu susitiko du vyriausi iškilnių organizatoriai: Dainų šventės kom. pirm. dr. St. Biežis ir PLB pirm. J. Bachunas. A.I. Gulbinsko nuotrauka

Pavergtųjų tautų demonstracija Chicagoje, Lietuviai visur dominavo skaičiumi ir organizuotumu. A.I. Gulbinsko nuotrauka

VANDA STANČIKAITĖ ILIUSTRUOJA Jadv.Paukštienė

Per Kauno meno mokyklos talentų atrankos koštuvą pereidavo labai nedaug jaunuolių, siekiančių dailėje akiračio. Po ilgų šešerių metų studijų pasiekdavo dailininko pakopas vos keli. Moteriai reikėjo didelio pasiryžimo ištverti tiek metų tarp akademinių sienų, ypatingai, kuomet reikėjo dar darytis gyvenime, kad sudaryti galimybes, kiek įmanoma įsikibus tęsti savo mėgiamą gyvenimui neatskiriama kelią prie meno.

Viena iš tokių dailės "aukų", -- Vlada Stančikaitė-Abraitienė. Jos šūkis: -- Kas man iš to gyvenimo, jei negaučiau piešti!"

Taip ir lydėjo jos gyvenimą pieštukas ir popierius nuo pat vaikystės dienų.

Tas mielas, ramus Lietuvos gyvenimas nebuvo toks lipšnus Vlada. Vaikystėje netekus motinos, nėra laimingo vaiko. Jai teko našlaitės keliu eiti, augti, bręsti ir visiems šypsotis, nuolat juoktis, linksmai būti ir visą pasaulį mylėti. Kas gi matė Vladą liūdinčią, kas nematė jos nuolat judrios, linksmos...

Meno mokykloje gera studentė, aktorė. Puiki vandens sportininkė, nu-mylėtinė Kuršių marių, kurių bangose nekartą pavojingai buvo baidarėję mėtoma. Kėliautoja -- ir vis piešia ir piešia.

M. Mokykloje apipilama užsakymais. Tenka naktimis sėdėti prie darbo, nors švaram, naujam, bet kukliam žaliakalnio pusrūsio kambarėlyje.

Bet, ką tai reiškia jaunam, sveikam organizmui. Diena vėl sutinkama prie studijų šypsantis su viliojančiom duobutėmis skruostuose, gausių garbanų vainiku malonus jaunios dailininkės veidas. Ji tvirta, toks jos ir menas. Artėjant galutinam dailininkės pasiruošimui vartai darėsi vis plačiau. Pasisekimas užtikrintas ir pelnytas. Visuomenė jos kūrybą priėmė išskėstom rankom dar būnant jai studente meno mokykloje.

Saulėtą pavasario rytą keliaujam su diplomais per žaliakalnio siaurus, nelygius šaligatvius. Staiga pajutome pasaulio žavingumą. Jaunystė, ateities planai platus. Tik neseniai ištėkėjusi Vlada pasitinkama vyro Vinco mokyklos vartuose. Vlada dar kartą atsisuka į būdinčias pe-lėdas vartuose ir trum-

pai sušukus "Aplankysiu" -- stvėrė už rankos: -- "Eiva visi trys į Al-donos daržą. Saulėtam restorano kieme mūsų ateities planų auksinėm juostom takai nutiesti. Ji viena iš nedaugelio dailės pasaulyje, įėjo į iliustratorių viršūnes. Knygutė po knygutės puošiamos jos kūryba. Tarp nedaugelio iliustratorių ji išsiskiria piešinio charakteriu, pabrėždama savo kūrybos individualumą.

Judrūs, geros kompozicijos ir piešinio vaikų ir gyvuliukų pavidalai sudomina net visai mažulius gerėtis ir įsijungti į dailininkės kūrybos pasaulį. Nors formos vis kartojasi, nepretenzingos, bet gražūs traktavimas kompozicijos ir balansavimas baltos ir juodos daro jos iliustracijas labai ryškias, kontrastingas, neužkankintas ir nepriklausomas.

Ji per daug nesigilina į technikos įmantrybes, ne deda daug reikšmės medžiagai, priemonėm, net idėjom, todėl jos kūryba kartais atrodo persistovėjusi, užsibuvusi ir mėgstantiems eiti pirmyn su madingumu atrodytų atsilikimu ar neįstengimu pakilti.

Nepriklausomoje Lietuvoje Vlados Stančikaitės kūryba auksiniam perijode pasireiškė nepa-mainoma vaikų literatūros iliustratore.

Nuoširdžios, moterišku sentimentalumu iliustruotos jos knygutės buvo mėgiamos ir populiarios mūsų visuomenėje ir mažamečių tarpe.

Per porą dešimčių metų Vlada Stančikaitė-Abraitienė sukūrė iliustracijų apie penkiasdešimčiai knygelių. Tai dailininkės didelis kūrybos lobis savo tautai. Produkti ga ir kūrybinga dailininkė iliustratore mes didžiuojamės, ir linkime jai dar daug sveikatos ir ištvermės vis kurti, kad ir kartais nelengvame dabartinio gyvenimo kelyje.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

* J. GRUŠAS, kurio nauja drama "Adomo Brunzos paslaptis" pastatyta Panevėžy, kritikų pasisakymuose vėl tapo iškeltas į vyraujančią poziciją tarp dabartinių Lietuvos dramaturgų.

(E)

PASKUTINIS TERMINAS PRAŠYTI ATLYGINIMĄ UŽ NUSTOTĄ SVEIKATĄ, NACIŲ PERSEKIOJIMO METU

1966 m. rugsėjo 30 d. paskutinis terminas ieškoti atlyginimo už nustotą sveikatą nacių persekiojimo metu. Todėl visi mūsų tautiečiai, ne išskiriant ir repatriantų, jei dar nebuvo pareiškę šitokių pretenzijų Vokietijos Federalinei Respublikai, turėtų tai padaryti iki š.m. rugsėjo 30 d. Toliau atidėlioti nevertėtų, nes, sprendžiant iš praeitais metais padaryto įstatymo pakeitimo bei papildymo pavadinto BEG - Schulss-gesetz'u, tektų daryti išvadą, kad ateityje neturėtų būti daroma nei įstatymo pakeitimų, nei papildymų.

Pareiškšti savo pretenzijas turėtų ne vien jų niekad nepareiškę, bet ir tie, kurių ieškiniai yra seniau atmesti, kurie iš specialių fondų yra jau gavę pašalpas, taip pat persekiotų našlės ir vaikai.

Savo pretenzijas turėtų pareikšti ir kadaise išvežtieji į darbus, jei jie nustojo sveikatos ne mažiau 25%.

Tiesia, kiek žinios siekia, šiuo metu teleista skirti atlyginimą tik asmenims, kurie išvežimo metu nebuvo peržengę 17 m. amžiaus. Bet įstatymas tokio apribojimo nenumato. Todėl, kam nors apsiskundus,

teismai turės šitoki ribojimą panaikinti. Bet, žinoma, terminas nebus atstatytas norintiems ieškoti atlyginimo pavėluotai.

Aplamai, šiuo metu labai svarbu, kad būtų laikui pareikštas ieškinys. Tolimesnę eigą galima ir neskubant vykdyti.

Taip pat labai svarbu tinkamai užpildyti tam tikslui skirtas blankas bei atsakyti į jose pastatytus klausimus. Klaidingas atsakymas gali šituos reikalus tvarkančias bei sprendžiančias įstaigas priversti priemoningų išvadų ir prašymų attemimo. Pvz., nesumašyti veiklos prieš nacizmą kaip tokį su veikla prieš Vokietijos Reichą, kaip prieš krašto okupantą. Už veiklą prieš okupantą bei okupaciją atlyginimas nemokamas, nors nukentėjęs dėl viso to ir būtų nacių suimtas, kankintas, nustojęs sveikatos, arba net būtų nuo jų miręs.

Prieš pradėdant šios rūšies bylas patartina pasitarti su teisiniais patarėjais (Rechtsberater'iais fur nichtdeutsche Fluchtlinge in Deutschland). Jie randasi visuose didž. miestuose Vokietijoje ir patarnauja nemokamai.

Kas liečia turto nuostolių, už juos teapmokama

tik tais atvejais, jei nuostoliai gavosi bei padaryti buvusios Vokietijos Reicho ribose, (1937 m. sienos). ty. Vokietijoje, bet ne už jos.

Kas liečia nuostolių atlyginimą nuo nacių nu-

kentėjusiems, tenka dar pasakyti, jog neįpatspir-masis šios rūšies įstatymas, nei vėlesni jo pakeitimai ir papildymai, net ir dabartinis BEG-Schulussgesetz'as nebuvo ir nėra palankūs mūsų tautiečiams, neišskiriant ir repatriantų.

Bendruomenė, dalyvaudama ZAF (Svetimšalių Pabėgėlių Centralinė Draugija Vokietijos Federalinėje Respublikoje) pakartotinai rašė memorandumus, kuriuos išsiuntinėjo Vokietijos Federalinės Respublikos Vyriausybės žmonėms, parlamentarams bei kitiems įtakingiems asmenims ir institucijoms; kreiptasi daug kur ir asmeniškai, prašytas ir Aukštasis Komisaras Pabėgėliams padėti šitoje akcijoje, kad dėl nacių saulialivimo netekusiems sveikatos ar turto, būtų jiems arba jų šeimoms medžiaginiai atlyginti. Bet iki šiol norėtų rezultatų dar nepasiekti.

Dėl minėto Schlusss-gesetz'o trūkumų yra pa-

daryta žygių atatinkamo-se institucijose ir, žinoma, jie bus daromi toliau, iki persekiojimo tautybės nebus sulyginti su kitos rūšies persekiojaisiais.

Paduodant pareiškimą (vokiečių kalba) reikia prisilaikyti sekančių reikalavimų, pagal BEG paragrafas 189 ir paragrafas 190:

1. Pažymėti visas asmens žinias: vardas, pavardė, gimimo data ir vieta, profesija, pabėgėlio statusas.

2. Smulkiai nurodyti kokių pagrindų pareiškimo pretenzijos grindžiamos, pažymėti kokių būdu ir aplinkybėmis buvai persekiojamas ir kokiame lageryje ar kalėjime kalin-tas.

3. Išvardinti visus įrodymus: liudininkų vardai, pavardės ir adresai, pridėjimas dokumentuotų įrodymų arba tikslus nurodymas kur tokie dokumentiniai įrodymai gali būti surandami.

4. Apibrėžti pretenzijų pobūdį ir dydį, pridedant: gydytojų pažymėjimus dėl prastos sveikatos, davinius apie profesiją ar užsiėmimą prieš persekiojimą.

Kaip minėta, pareiškimai turi būti paduoti vėliausiai iki š.m. rugsėjo 30 d.

Paprasto pareiškimo nepakanka. Būtinai reikia suteikti pilnas žinias kaip aukščiau pažymė-ta.

Mano pavardė EDWARD LUCAS

Aš dirbu Schmidt'ui Clevelande

Sugrąžintas tuščias bonkas aš dedu ant juostos. Iš čia jos eina plovimui, sterilizavimui ir pripildymui su "one beautiful beer". Kai susitinku su bičiuliais ar nueinu į taverną ir matau žmones geriant Schmidt'o alų, didžiuojuos prisidėjęs prie tų bonkų atėjimo iki jų. Kiek pastebėjau, kas kart daugiau ir daugiau žmonių geria Schmidt'a, nes iš tikrųjų bonkos nepaliauja riedėję.

C. SCHMIDT & SONS, INC., CLEVELAND, OHIO

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuotą lietuvių įmonę, registruotą
U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 — Tel. WA 5-2787
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 — Tel. WA 5-2737
3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 — Tel. CA 5-1864

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pageidaujamų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.

KREIPKITEs į mūsų lietuvių bendrovę, kuri turi teisę siuntinius siųsti be tarpininkų, tiesiai iš Chicago į Lietuvą. Vedėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI

DIRVA

The Lithuanian Newspaper

Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

J.A.V.

PREZIDENTO L.B. JOHNSONO PROKLAMACIJA PAVERGTOMS TAUTOMS

WHEREAS the joint resolution of the Congress, approved July 17, 1959, authorizes and requests the President of the United States of America to issue a proclamation each year designating the third week in July as "Captive Nations Week" until such time as freedom and independence shall be achieved by all captive nations of the world, and

WHEREAS freedom and justice are the inalienable right of all people, and

WHEREAS these basic rights are presently denied to many peoples throughout the world, and

WHEREAS the United States of America from its founding as a nation has firmly subscribed to the principles of national independence and human liberty, and

WHEREAS in keeping with this tradition, it remains an essential purpose and a fundamental policy of the United States of America to sustain these principles and to encourage their realization by all peoples,

NOW, THEREFORE, I, LYNDON BAINES JOHNSON, President of the United States of America, do hereby designate the week beginning July 17, 1966, as Captive Nations Week.

I invite the people of the United States of America to observe this week with appropriate ceremonies and activities, and I urge them to give devotion to the just aspirations of all people for national independence and human liberty.

Date: July 8, 1966

(Signature and Seal)

CAPTIVE NATIONS WEEK

WHEREAS, "Captive Nations Week" provides an opportunity for all Cuyahoga County residents (1) to show that their friends, relatives and allies in Albania, China, Bulgaria, Czechoslovakia, East Germany, Estonia, Hungary, Latvia, Lithuania, Poland, Tibet, Romania, North Korea, North Vietnam, have not been forgotten, (2) to recall the sufferings of these enslaved peoples and the plight with which they are presented; and

WHEREAS, the captive nations' misery and subjection continues today and both their national and individual rights of freedom and self-respect are daily being forcefully denied, and

WHEREAS, church doors have been barred and religious freedom denied as witness the harassment of Cardinal Beran, Cardinal Mindszenty, Cardinal Stepinac and Cardinal Wysinski and their brave people.

NOW, Therefore Be It Resolved that these cruel and tragic facts be kept in the minds of freedom-loving peoples; and

Be It Further Resolved that the Board of County Commissioners does declare July 17-23 as "Captive Nations Week" throughout Cuyahoga County in Tribute to these long-suffering and heroic people in their fight for universal justice.

CUYAHOGA COUNTY COMMISSIONERS

Henry W. Speeth, President, Frank M. Gorman, William P. Day.

July 17, 1966

PETRAS KRIAUCIUNAS - LIETUVYBĖS GAIVINTOJAS

Jonas Miškinis

1916 m. sausio 20 dieną tolimame Rusijos pavolgje, Jaroslavo mieste, atsidanginę lietuviai, karo šmėklos vejami, išgirdo kuklios bažnytelės varpo gaudų skambesį. Tai buvo žinia apie mirtį vieno tų vyrų, kuris karštai mylėjo savo tautą ir šalį, tarnavo jai kaip įmanydamas, kėlė ir žadino žmones didiesiems darbams.

Petras Kriaučiūnas buvo anų laikų vienu pirmųjų lietuvių bėgintojų, rusų pramintais "litvomanu" -- tikrasis patriotas lietuvis. I Jaroslavį jis pateko nenoromis, kaip karo tremtinys. Ilgus metus buvęs Marijampolės gimnazijos mokytojas, dėstęs lietuvių ir lotynų kalbas. Jis Rusijon atsidūrė Pirmojo Pasaulinio karo metu, kai I Jaroslavį buvo atkelta pati gimnazija. Marijampolės gimnazijoje mokėsi daug lietuvių, būsimų inteligentų. Jiems apsaugoti nuo nutautimo ir kitokių pavojų, drauge vyko ir mokytojas Petras Kriaučiūnas, kepdamas juos ginti ir saugoti savo tėviška ranka.

Petras Kriaučiūnas gimė 1850 m. lapkričio 15 d. Papekių kaime, Vištyčio valsčiuje, netoli vokiečių sienos. Jo tėvas buvo dvaro lovininkas. Gyvendami arti sienos, Kriaučiūnai slapta gaudavo "Tilžės Keleivį", kurį kiek paaukęs Petriukas ir pramokęs lietuviškai skaityti, smalsiai skaitydavo. Baigęs pradžios mokyklą Vištytyje, per patį lenkmetį, 1863 m. įstojo į Marijampolės gimnaziją, kurią baigė 1870 m. Nors gimnaziją išlaikė rusų valdžia, bet joje dominavo lenkų dvasia. Dauguma mokinių ir mokytojų dėjosios esą lenkais, gimnazijos iškilimėse būdavo skaitomi lenkų poetų eilėraščiai, dainuojamos lenkiškos dainos. Tačiau gimnazijoje buvo mokoma ir lietuviškai. Vyresnėse klasėse lietuvių kalbos mokė mokyt. Ulinskas. Jis mėgo lyginti lietuvių kalbą su lotynų kalba. Jo pavyzdžiu pasekė vėliau Petras Kriaučiūnas.

Baigdamas gimnaziją, iškilmingo akto metu, jis pirmą kartą pasirodė drąsiai ir karštu tėvynės mylėtoju. Tuo laiku, kai visi mokiniai kalbėjo, deklamavo, dainavo vien lenkiškai, P. Kriaučiūnas, pats išvertęs lenkų poeto Kochanovskio eilėraščių lietuviškai: "Ko nori iš mūsų, Viešpatie", išmokęs mintinai, jautriai padeklamavo susirinkusiems tėvams, mokytojams, mokiniams. P. Kriaučiūno lietuviškoji deklamacija tiek paveikė susirinkusius, kad jie plojimai ir šauksmu privertė padeklamuoti taip pat lietuvių kalbon išverstą Krilovo pasakėlę. Po to jis visus sužavėjo ir pritraukė prie lietuvių, o kitus padarė savo priešiniais, kurie kitaip jo nevadino, kaip tik "litvomanu".

Baigęs gimnaziją, P. Kriaučiūnas stojo į Seinų kunigų seminariją, baigęs ją, tęsė toliau mokslus Petrapilio dvasinėje akademijoje. Buvo jau besirengias įsišventinti kunigu, patyrė kad nebus paskirtas kunigu Lietuvoje, bet turėsiąs pasilikti Mogilevo arkivyskupijoje, toli nuo gimtojo krašto. Jis labai susirūpino savo ateitimi. Po ilgo svarstymo ir svyravimo nuo šventinimų atsisakė ir nuvyko į Varšuvą, išlaikė rusų valdžios nustatytus egzaminus mokytojo teisėms įsigyti ir grįžo į Marijampolę. Čia buvo paskirtas gimnazijoje mokytoju. Mokytojadamas skatino mokinius dirbti lietuvių. Bet kitko, laimi Petrą Arminą, Staugaitį, (buv. vyskupa), Ksaverą Vanagaitį - Sakalauską, Tomą Žilinską ir kitus. Net dr. Jonui Basanavičiui turėjęs įtakos. Jonas Jablonskis taip pat skatydavo buvęs skatinamas studento Petro Kriaučiūno domėtis lietuvių reikalais. 1880-85 m. Marijampolės gimnazijoje mokėsi apie 700 mokinių, kurių 80% buvo lietuviai. Tai buvo palanki dirva P. Kriaučiūno lietuviškai veiklai. Be to, keletas buvo ir lietuvių mokytojų, būtent: gimnazijos inspek-

torius Andrius Botyrius, mokytojai -- Vincas Staniškis, kun. Jurgis Česna, Juozas Jasulaitis ir Petras Arminas. Vieną gražią dieną rusų spaudoje pasirodė aštrūs priekaištai "samo deržavijai ir provoslavijai" pavojingam, tariamai per laisvam švietimui Lietuvoje. Po šio viešo priekaišto, švietimo ministris Delianovas įsakė ištirti spaudoj kilusius priekaištus, rado juos "pamatuotus" ir po to nutarė ateičiai tokią tvarką, kad iš Marijampolės gimnazijos kas met galėtų išeiti nedaugiau kaip 5-6 mokyklą baigusieji lietuviai. Visi kiti per egzaminus buvo negailestingai "kertami". Tuo pat metu praretinamos ir lietuvių mokytojų eilės. Pirmiausiai nukentėjo Petras Arminas, perkeltas į Augustavą, Kiek palaukus, iškėlė Botyrių ir kitus į Lenkijos gilumą, o 1887 m. atleido iš gimnazijos ir mokyt. Petrą Kriaučiūną.

Pasitraukęs iš mokytojo pareigų, jis gavo tarnybą teismo įstaigoje. Iš pradžių ėjo raštvedžio pareigas, o vėliau gavo šaukių apskrities nuovados teisę vietą ir gyveno Ploksčiuose, prie pat Nemuno. Čia susipažino ir suartėjo su dr. Vincu Kudirką.

Po rusų - japonų karo, Rusijoje, drauge ir Lietuvoje, laisvės spinduliams švystelėjus, Petras Kriaučiūnas vėl gavo progos grįžti į Marijampolės gimnaziją. 1905 m. sausio 15 d. jis paskiriamas lietuvių kalbos mokytoju. Tose pareigose išbuvo ligi Pirmojo Pasaulinio karo. Įsisteigus Marijampolėje "Žiburio" mergaičių progimnazijai jis buvo pakviestas ir ten mokyti lietuvių kalbos. Su lietuvių kalbos mokymu jis siejo Lietuvos istoriją. Šios pamokos daugeliui jo mokinių paliko neišdildomų pėdsakų. P. Kriaučiūnas mokėjo 8 kalbas ir naudodamasis literatūra, jis buvo prisirinkęs begales įvairių žinių, kurių dėstymu suformuodavo ir patraukdavo mokinius.

jimą ir nutautėjimą ir aistrų stoką, ir kitas kolektyvinio ar asmeniškio žmogaus ydas.

Vienintelė programos proza, ištrauka iš P. Tarulio romano, buvo perduota V. Valiuko. Tai gan sodrus buitinis atpasakojimas.

Programa buvo gerai atrinkta. Simboliškai pradėta su Mackum, trijulė ieškančios dvasios jau Amerikoje iškilusių poetų, ir dvejetas vyresniosios kartos, tačiau niekad nesenstančių atstovų; vienas buvęs keitūrininkas, kitas amžinai besijuokias pro ašaras satyrikas. Tuo ši grupė tiko Jaunimo Kongreso dvasiai. Tik kaip liūdina ir gaila, kad neturėjom nė vieno kūrėjo ar išpildytojo, sakykim, tarp 20 ir 30 metų amžiaus.

Lyg Jaunimo Kongreso ir peticijos įteikimo demonstracijų politiniam pateisinimui kalbėjo Vliko pirmininkas Vaclovas Sidzikauskas, o uždaryme Antikolonialinės Lygos pirmininkas Juozas Miklovas, pristatydamas Kongreso dalyvius iš kitų šalių. Svečiai buvo apdovanoti Tarulio ir Gustaičio knygomis.

WANTED JOURNEYMEN or 1st CLASS MACHINISTS

WOULD YOU LIKE NEW HIGH RATES

Paid holidays, paid vacations, fully paid insurance, retirement plan. Fully air conditioned plant. \$20 premium for afternoons. If you are on experienced.

LATHES, TURRET LATHES, SURFACE GRINDERS, I. D. GRINDERS.

APPLY AT

PENNCRFT TOOL CO. INC.

25910 MICHIGAN AVE., INKSTER, MICH.

(80-81)

Literatūros Vakaras New Yorke

Kažkaip literatūros vakarai jaunimo tarpe išpopuliarėjo. Priešingai amerikietiškajai visuomenei, kur literatūriniai vakarai reti, pas mus ši intymaus kontakto su kūrėju forma, dar atsinešta iš Lietuvos laikų, jau dažna stovyklų ir suvažiavimų programų dalis. Tai, be abejo, gal ne vieną jauną klausytoją suartina, paskatina domėtis, ar net duoda progą pamilti lietuvių literatūrą. Kartu tai paskatina ir patį kūrėją, kuriam šis akivaizdinis kontaktas su visuomene gal suteikia didesnį aktingą ir entuziazmą kurti. Šis rašytojo klausytojų dialogas (saka dialogas, nes klausytojas asmeniškai reaguodamas į skaitomą kūrinį ir kūrėją jau jam komunikuoja) taip abiem yra labai prasingas.

Jaunimo Kongreso programa literatūros vakarų buvo net du: Dainavos stovykloje ir New Yorke po penktadienio, liepos 8 d., demonstracijų. Čia peržvelgsiu į New Yorko Santaros - Šviesos suaruosąjį liepos 9 d. literatūros vakarą. Jo lyg ir oficialus tikslas buvo pristatyti naujausią išėjusias knygas su jų autorais. Taip buvo duota ištraukos iš trijų tik rinkoje pasirodžiusių knygų: A. Gustaičio ir atskrido juodas varnas, P. Tarulio Viliaus rūbas ir Liūnės Sutemos Bevardė šalis, be kurių buvo skaitoma ir kitų poros poetų kūryba.

Simboliškai pagerbti gal vieną iš jauniausių mūsų poetų, kuris taip mėgo ir mokėjo skaityti savo eiles literatūros vakaruose, aktorius Vyt. Valiukas pradėjo programą su A. Mackaus eilėraščių Hermetiškoji daina. Tai jaunosios, be ornamentų, be namų, kartos skundas.

Panašaus praradimo dvasioje skambėjo L. Sutemos eilės, ypač apie Žilvino mirtį (vėl A. Mackaus mirties tema, jo paties vartota Žilvino simbolika) deklamuos aktorės D. Juknevičiūtės.

Gal išpūdingiausia programos dalis, tai Jono Meko juoston įrašytas savos poezijos deklamavimas. Jo lėtas, beveik monotoniškas tarimas, čia su patosu ir pabrėžimu, čia beveik su dainuojančiu subtylumu skambėjo iškilmingai ir svarbiai. Skaityta iš dar neišspausdinto Pavienių žodžių rinkinio, kur pynėsi liaudies dainų paprastumas, melodingumas su kituose eilėraščiuose tiesiog kankinančiu ieškojimu savęs, naujų formų, naujos tematikos.

Jurgis Blekaitis skaitė savo naujausias eiles, jautriai asmeniškias, bet kartu keliančias egzistencinius klausimus ir paradoksus.

Pabaigai, A. Gustaitis jau besikvatojančiams klausytojams sodriai metė taiklų satyrinę išmintį apie nužmogę-

1915 m., kartu su Marijampolės gimnazija, jis atsidūrė Jaroslavyje. Trumpos ir nelinksmos buvo jo čia gyvenimo dienos. Aštrūs šiaurės orai ir nepatogios darbo sąlygos greit nušilpino jo sveikatą, pagyvenęs vos 4 mėnesius, susirgo širdies liga ir 1916 m. sausio 20 d. mirė, savo turta paskirdamas Lietuvos Mokslo Draugijai.

P. Kriaučiūno gyvenimas rodo, kad tai būtų įžymaus pedagogo, visuomenininko, idealisto. Ryžis paaugoti visas savo jėgas Lietuvos ateičiai ir jaunimui.

Visų krypčių, visų pasaulėžiūrų lietuviui su pagarba ir dėkingumu mini Petrą Kriaučiūną. Atmintinas jis ir šių dienų priaugančiai kartai todėl, kad dirbdamas gimtojo krašto garbei ir labui, visada pirmoj vietoj laikė lietuvių bėgintojų ir dirbo jos labui.

LIETUVIŲ FONDAS

Š. m. birželio mėn. Lietuvių Fondas papildė šiais naujais nariais: \$1000 -- Drs. V. ir V. Adams, \$300,00 -- Pranas Kupinskas, \$250,00 -- Dr. Nakas Osvaldas ir Ina, \$200,00 -- Dr. Sabataitis Zigmas ir Monika, \$112,72 -- Dariaus ir Girėno Lituanistinė Mokykla.

Po \$100 -- LB Elizabeth Apylinkė, Konstancija ir Juozas Rapšiai, Jonas-Vytautas Kančauskas, Ananas ir Elena Barčiai, Juozas Vikšraitis, Jurgis Genčius, Mykolas ir Genovaitė Bajorūnai, Raimondas ir Stefanija Liormonai, Klemensas Kamaitis, Audronė-Marija Žimaitis, Audronė - Marija Židžiūnaitė, R.A. Židžiūnas, Kazė ir Lindas Binkevičiai, Kazys Adomavičius, a.a. savanorio - kūrėjo Romualdo Šteinerio atmint, įnašas, Ignas ir Bronė Medziukai, Stasė ir Kazys Tamošaičiai, Kristina ir Kazimieras Daugvydai, Jeronimas Karalius, Stanley Bartkus, Juozas Navakas, Vladas Žilėnas, Kazys Žilėnas, Pranciška Užupienė-Kisielienė ir Grigalius Kisielius, a.a. Onos Krikščiūnienės-Petrauskaitės atmint, įnašas, Kazys Meškionis, Antanas Zaura, Vincas ir Aldona Juodvalkiai, Elene Gerulaitienė, Jantina ir Jonas Mikolūnai, Antanas Reventas, Rapolas Valodika, Albertas Sušinskas, B. P., Fabijonas ir Natalija Kaminskai, Vincas Apanius, Jonas Baranauskas, Petras ir Natalija Bieliniai, Amerikos Liet. Tautinės S-gos I-as Sk., N.Y., Jonas Kazickas, Vaclovas Kasakaitis, Antanas ir Izabelė Jonaičiai, Juozas ir Aleksandra Juozaičiai, Petras Drabišius, Vacys ir Ona Rociūnai, Marija Jėšmantienė ir Laimutis Stankevičius, Šv. Kazimiero Lituanistinė Mokykla Cleveande, a.a. Marcelės Juodvalkienės-Morkūnaitės atmint, įnašas, Juozas ir Adelė Saddūnai, Julius Mačiulis, Bronė ir Alfonsas Nakai, Antanas ir Ada Petrauskai, a.a. Konstancijos Plechavičienės atmint, įnašas, Eugenijus Jankus, a.a. Petro Kazlausko atmint, įnašas, Vincas Kazlauskas.

Tuo pat laiku savo įnašus papildė: Nežinomo Lietuvos Partizano įnašas iki \$782,50, LB Kenoshos Apyl. iki \$569,00, Dr. Jonas Šu mskis iki \$200,00, a. a. Dr. Jono Kalpoko atmint, įnašas iki \$450,00, a.a. Valentino Galdiko atmint, įnašas iki \$325,00, Dr. Augustinas Laucis iki \$600,00, Leonas Kuzmickas iki \$200,00, Dr. Jonas G. ir Dalia S. Byla - Bylačiai iki \$1000, J. D. iki \$200,00.

(sk.)

Skaityk ir platink
DIRVĄ

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

"REDAKCIŲ POLITIKA"

Dalis skaitytojų gal dar prisimena neseniai Dirvos 68 numerio korespondento paminėtą rezoliuciją, kurią priėmęs ALTS Philadelphia skyriaus narių susirinkimas. Rezoliucija liečia, kaip buvo pasakyta, "Dirvos redakcinę politiką". Ji įdomi, būdinga, spaudos bendradarbiui kelianti nerimo, taigi, svarbi ir todėl pakartotina. Brangūs tautiečiai philadelphiečiai taip esą nutarę: - "Redakcijai patariama nespauzdinti Dirvoje aštrių polemikos straipsnių, smarkiai kritikuojančių bendrąsias pasaulio lietuvių ar Amerikos lietuvių organizacijas, kaip Vilką, ALT, Balfą, Lietuvių Fondą, Lietuvių Studentų Sąjungą ir pan. Kas turi kokius tarpusavio neaiškumus, palikti juos išsiaiškinti asmeniniams laiškais. Jei kur tikrai būtų reikalinga sveika ir konstruktyvi kritika, tai bent pasistengti ją taip suredaguoti, kad nebūtų skaudžiai užgaunami ar pašiepiami paskiri asmenys. Taip pat prisiminti, kad Dirva visais galimais būdais skatintų jaunimą pratintis rašyti spaudoje..."

Vienas budrus skaitytojas, p. Juodvalkis iš E. Chicagos, dėl rezoliucijos Dirvoje jau reaguoją, tik ne asmeniniu, bet viešu laišku. Kaip Dirvos bendradarbis, jos "sveikai ir konstruktyviai kritikai" aš pilnai pritarčiau, nors ji buvo surašyta gal ne taip švelniai, kaip philadelphiečiai norėtų. Aplami, jų rezoliucija nustato tokius plaučius ir griežtus redakcinės politikos dėsnius, kad jei būčiau redaktorius, tai visiškai nebežinočiau, kaip tikrą laikraštį redaguoti, o jei likčiau šiaip sau pašalinis bendradarbis, tai nebemokėčiau nieko parašyti, nepildant kokio nors sunkaus nusikaltimo tokiai redakcinei politikai.

O galbūt, kaip man kyla įtarimas, jau ir ligšioliesi gerojai puolę philadelphiečių išlukštenotos politikos akivaizdoje. Mat, kritikoji man irgi kartais pasitaiko "skaudžiai užgauti ar pašiepti paskirus asmenis", kaip lygiai ir pačiam būti "skaudžiai užgaunamam ir pašiepiamam", ką ligšiol laikydavau visai tvarkingai vadinausi, niekas niekam nebūna nei kalti, nei skolingi. Bet ką darysim, jei mūsų laikraščio redakcinė politika pasikeis? Iš kitur mes gausim smūgių ir per galvą, ir per širdį, ir per žemesnes vietas, - o atsiliepti begalėsime tik... asmeniniams laiškais.

Visuomet gerai, jeigu kurio laikraščio skaitytojai galvoja, svarsto ir reaguoja dėl jame keliamų klausimų. Dar geriau, jei tą laikraštį palaikantieji visuomeniniai ar politiniai sambariai rūpinasi jo turiniu ir forma ir kelia siūlymus, kaip bloga ir silpna pagerinti ir sustiprinti.

Visuomeninėm lėšom leidžiamai laikraščiai tarsi žino, stengiasi įvertinti ir kantriai išskenčia kryžminę ugnį, nes redakcinės politikos nustatinėtojų paprastai atsiranda nemaža, o jų pasiūlymai yra nevienodi, skirtingi, kai kada vienas kitam griežtai prieštarig. Ypač kai būna iškeliami labai bendri ir labai neaiškūs, nors dideli ir gražūs politikos principai. Pa-

vyzdžiui, kas ir kada bus "aštrių polemikos straipsniai" ir kada straipsniai, nagrinėjantys svarbius ir gyvybinius tautos reikalus? Kada bus "sveika ir konstruktyvi kritika", o kada tik "paskirų asmenų skaudus užgavimas ir pašiepiamas"?

Visos bendrinės ar mažiau bendrinės pasaulio lietuvių organizacijos susideda iš paskirų asmenų ir paskiri žmonės jom vadovauja, veikia jų vardu, vykdo ar nustato jų "politiką". Kur yra riba tarp tokio asmens veiksmų ir galvojimų bendrinės organizacijos vardu, ir jo paties asmeninių veiksmų ir galvojimų?

Paimekim, pavyzdžiui, rašytoją ir jo knygą, dailininką ir jo kūrinių, aktorių ir jo atliktą vaidmenį kurioje nors dramoje. Jeigu spaudoje tai būna įvertinta gerai, džiaugsmingai, su laurų vainikais, - tada viskas gerai, suinteresuotieji labai patenkinti. Bet jeigu knygą buvo tikrai prasta, tapybos kūriny sūpnas, vaidmuo scenoje suvaidintas nevykusiai, tai tokį įspūdį spaudoj parašius ar net pateikęs ir įrodymus, palieštieji kūrėjai dažnai nesutinka atskirti viešąjį jų kūrybos pobūdį nuo asmeninio ir sako: mane su žemėmis sumaišė, išniekino, purvais apdrabsė, išjuokė, pasityčiojo...

Arba paimekim politiką, kuris kartu reiškia pretenziją būti ir ideologu. Jo partijos politikai kitos partijos gali ir turi teisę nepritariti, laikyti klaidinga, net žalinga. Jo ideologijai kitos ideologinės grupės gali ir turi teisę prieštarauti, neprimti, atmesti, jos ydas ir pavojus aiškiai išskirti. Tai ar mes patarsime Dirvos redakcijai nespauzdinti straipsnių, kritikuojančių tokias ideologijas, tokių politikų veiksmus, jų knygą, straipsnius ar viešas prakalbas? Net ir tada, kai mums tai atrodoys šventa teisybė, o kitiems "aštri polemika", gi patiem palietiesiems dažnai piktas jų idėjų "niekinimas" ir garbingų asmenybių (jų nuomone) "teršimas"?

Manau, kad "redakcinė politika" šitaip nenustatoma.

Šiandien Amerikos lietuvių kultūrinis lygis vis dėlto yra jau toks, kad daugiau ar mažiau civilizuoti redakcijūnariai ir spaudos bendradarbiai žino ar bent nujaučia bendruosius etinius postulatus, ka ir kaip reikia rašyti. Ir jeigu jie visi labai dažnai nusikalsta, tai dėl to nelaimingos ir nuo pasaulio sukūrimo pradžios vis nepašalintos aplinkybės, kad ir šventieji dar nusikalsta per dieną septynis kartus.

Be abejo, budri ir aktyvi visuomenė galėtų prisidėti prie mūsų spaudos trūkumų šalinimo ir mėginti išvesti iš jos tarpo spaudos banditizmą, chuliganizmą, obskurantizmą ir grafomaniją. Bet tai nepadaroma žodžiais, o tik spaudimu ir boikotavimu juodos spaudos, juodų redaktorių ir bendradarbių ir sudarant realias sąlygas išbėsti ir išsilaikyti savo amate, sa-kykim, baltiesiems. Koltokių sąlygų nėra, aš neišmatu prasmės tratėti pamokslus kitiems, idant jie geriau redaguotų, geriau rašytų ir tą viską mum ant lėkštės pateiktų.

Visa, ką tautiečiai iš Philadelphia sūlo, būtų daugiau tik redakcinės politikos forma, kuriai galima pritarti ar nepritariti. Redakcinė politika betgi nėra tik josios forma, o politika iš viso. Formas galima rekomenduoti tada, kai pati politika bus aiški ir ryškiais principais išdėstyta. Kada turinys aiškus ir tiksliai nustatytas, tai jis jau tartum savaime įgauna atitinkamą formą. O įnašas turinį gaunąsi tada, kai ALTS Philadelphia ir kuris kitas skyrius išnagrinėtų pačias problemas, kurios yra viešieji visuomeniniai reikalai ir kuriom apdengti dabar siūlomas savotiškas drabužis.

Taigi, kaip mes žiūrime į bendrines organizacijas, "kaip Vilką, ALT, Balfą, Lietuvių Fondą, Lietuvių Studentų Sąjungą ir pan.?" Ar mes turim jom kokius aiškius principus, pageidavimus, siūlymus, priekaištus? Kaip mes esam nusistatę, ko mes iš jų norim, ką jom galim duoti, kas mium atrodo didybė ir galybė, o kas tik mizerija mūsų "kovoje už laisvę" ir dešimtyje kitų užsimojimų? Atsistoj ant tokios politikos pagrindo, mes daug aiškiau ir protingiau galėtume susidaryti vaizdą, kokia turėtų būti ir Dirvos "redakcinė politika". Juk laikraštis su tais klausimais jei ne kasdien, tai bent kas mėnesį vis šiaip ar kitaip susiduria.

Dabar gi yra paradoksas. Mūsų spauda per daug skiriasi nuo gyvenimo, Dirva nuolat turi reaguoti į visokius reikalus. Tie klausimai būna trumpai pasvartomi ALTS dvimečiuose seimuose, ir kiek seku Dirva, retkarčiais vos dviejų ar pusterčio skyrių susirinkimuose. Daugumas skyrių gi suruošia per metus tik pikniką, minėjimą ar balių, - ir tai yra visa "politika". O tada ilgainiui kai kuriem ima atrodyti, kad ir laikraštis turėtų būti tik paminėjimas, piknikas ir balius - su šilkinėmis suknėlėmis, su korsažais, sugrimu ant raukšlėto veido, su šabaniausko muzika, ir vis taip gražiai, su šypsenom, šaltais ir karštais gėrimais atsigaivinant.

Deja, toks nėra gyvenimas, nei politika, nei kultūra. Čia reikia rimčiau pamąstyti, pasidaryti ir laikada pakovoti. Ir jei laikraštis nori būti ne pilnas komplimentų šeimyninis biuletenis, bet gyvenimo veidrodis, tai jis turi jį visą aprėpti, giliau permatyti, dalyvauti visų reikalų ir konfliktų tėkmėje, reikštis jo naujų idėjų kūryboje, ginčų, kovų ir perversmų sūkuruose.

Toje pat korespondencijoje iš Philadelphia gale buvo pasakyta, kad "priėmus rezoliucijas, oficialioji susirinkimo dalis buvo baigta, prasidėjo vaises, kurios tęsėsi tikrai geroje nuotaikoje iki sutemos..." Gal brangūs tautiečiai nelaikys, kad juos skaudžiai užgaunu ir pašiepiu, bet jų "redakcinės politikos" rezoliucijos pabaiga man irgi sukėlė gerą nuotaiką, kuri užtruko ligi aušros. Tai priminimas, kad "Dirva visais galimais būdais skatintų jaunimą pratintis rašyti spaudoje..."

Kada rezoliucijos medienoje buvo maunama laikraščiai tokie apynasriai, kada jam siūloma maždaug nieko svarbesnio nekritikuoti, nedėti poleminių straipsnių, nieko neužgauti ir nepašiepti, - tai man pasidarė aišku, kad jaunimas tokio laikraščio nelabai skaitytų. Ir tada ne tik "visais galimais būdais", bet neliks jokio būdo jaunimą "pratinti spaudoje rašyti". Koks gi gyvas jaunuošis galės pratintis rašyti, jeigu jam iš anksto bus uždrausta kritikuoti, polemizuoti, skaudžiai įžeidinėti ir pašiepti viską, kas buvo ligi šių 1966 metų?

WANTED TO WORK IN
AIR CONDITIONED PLANT
ENGINE LATHE HANDS
MILL HANDS
DAY & NIGHT SHIFT
SKILLED & SEMI SKILLS
Paid hospitalization, vacations &
other benefits. 58 hour per week
over 8 hours a day time & a
half. Extra bonus for night shift.
HYDRO-TRACE
MANUFACTURING CO.
243 MINNESOTA
TROY, MICH.
313 — 585-3535
(78-82)

VYT. ALANTAS

ŠVENTARAGIS

Ištrauka iš XIII amž. kronikos

-- Rūstauja šianakt mūsų tėvas Ferkūnas. Tą indą aš turėjau kaip dovaną įteikti kunigui Šventaragiui, o ką padarė tėvas Perkūnas? Iš pavydo net nosies mums neleidžia iškisti iš olos, -- ji laikė rankose kažkokiais slėpiningais ženklais išrašytą indą. -- Jei jis būtų tą indą gavęs, būtų tapęs turtingiausiu pasaulyje viešpačiu.

-- Tėvas Perkūnas pakėlė savo kirvį prieš mus, -- prabilo kita. -- Jis nenori, kad mes apdovanotume kunigą Šventaragi. Jei aš jam būčiau įteikusi šį paparčio žiedą, jis būtų tapęs didžiausiu išminčiumi mūsų šalyje. -- Tas paparčio žiedas atrodė ir neatrodė kaip paparčio žiedas, -- paaiškino kunigienė. -- Jis panešėjo į mažą žaidrelių su plazdančiais ugniniais liežuveliais...

-- Jei būčiau jam įteikusi šią buožę, jis būtų tapęs garsiausiu karvedžiu visoje šalyje -- pasakė trečioji Laima, paimdama nuo savo kelių auksinę, deimantais nusagstytą buožę ir pamosudama ja ties ugniakurui. Paskum pamąsčiusi ji pridūrė: -- Tėvas Perkūnas pavydi mirtingajam tokios didelės galios. Jis tyčia šianakt išvažiavo savo ratais pasivažinėti, kad mes negalėtume aplankyti Padysno pilies...

-- Tuo mirksniu, lyg patvirtindamas Laimos žodžius, Perkūnas taip tvojo savo kirviu per uolos viršūnę, kad žemė susibūvo po kojomis ir pro prasižėrusias olos lubas vidun ėmė griūti medžiai, žemė ir lietus vanduo. Laimos klyktelėjo ir pasileido lauk. Aš, rodos, sugraibysčiau nuo žemės jų paliktąsias dovanas: indą, paparčio žiedą ir buožę ir kniūbdama pati pasileidau į girią. Ir tą akimirka, kai pamačiau besiblaškančių medžių pavidalus tamsoje ir kai gaivus oras dvelktelėjo man į veidą, neišpasakytos šviesybės žaibas apakino mane, ir, rodos, Perkūno kirvis su neapsakoma galybe trenkė olon, užgriaudamas ją. Aš, rodos, su Šventaragiui ir jo dovanomis ėmiau grimsti bedugnėn... Siaubo apimta pabadau...

Kunigienė Eglė nutilo sunkiai alsuodama. Atrodė, kad ji vėl iš naujo pergyvena praėjusios nakties slogutį. Paskum ji paklausė:

-- Kaip tu manai, ką tas sapnas turėtų reikšti?

-- Nežinau, -- trūktelėjo pečiais vyras. -- Reikėtų paklausti žynius...

Kunigas Sugintas sapnais netikėjo.

Senas kareiva, senojo kunigo Kunoto kovų bendras, Virpša kalbėjo Suginto sūnams, išsiri-kiavusiems pamiškėje už pilies sienų. Kiekvienas jų turėjo rankose kilpinį ir ant jo uždėtą strėlę. -- Nelaikykite kilpinio, kaip krivis laiko indą su šventąja ugnimi. Vienas kilpinio šonas turi būti iškeltas į viršų, kitas nuleistas žemyn. Taip laikydami jūs galėsite geriau taikyti. Itempkite templę kiek įveikiate, kad strėlė lėktų į taikinį zvimbdoma. Pradėkite!

Vyriausiojo brolio Švarno strėlė išlėkė iš kilpinio zvimbdoma ir įsmigo į patį taikinio vidurį.

Kiti Šventaragio broliai laidė savo strėles taikliai ir ne taip taikliai, o kai atėjo eilė šauti jaunylui, kuriam tada ėjo septintieji metai, visi broliai žiūrėjo į jį šypsodamiesi ir smalsiai laukdami, koks šaulys jis pasirodys.

Šventaragis įtempė templę, kaip sakė Virpša, kiek įmanydamas ir paleido strėlę, kuri betgi be jokio zvimbimo, visai tyliai, prašliaužė pro taikinį ir dingo medžio lapuose. Broliai ėmė juoktis, ir jie jau nebesijuokė, o kvatote kvatojosi, kai lūkte-rėjus ant medžio šaknų nusirito pašautas negyvas strazdas. Strėlė pervėrė jam pagurkį, ir kraujas apšlakstė jo plunksnas. Tik vienas senasis kareiva Virpša nesijuokė.

-- Perkūnsžino, -- murmėjo jis, pakėlęs paukštelį ir vartydamas jį rankoje, -- aš ne krivis, nežinau, ar tai geras, ar blogas ženklas, tik duočiau pluoštą plaukų sau iš galvos išrauti, jei kas sakytų, kad to sparnuočio pašovimas nieko nereiškia.

-- Kaipgi, labai daug reiškia, -- atsakė pašaipai vyriausias brolis Švarnas. -- Ir be krivio išmonės aišku: Šventaragis nugalėjo strazdą...

Bet kiti broliai nebesijuokė ir tylėdami išsiskirstė. Šventaragis, likęs vienas, pakėlė nuo žemės nelaimingą paukštelį ir dingo su juo tarp medžių. Kai niekas jo nebegalėjo matyti, jis atsisėdo ant vėjavartos ir gailiai pravirko. Ar jis verkė iš savo negalios, brolių patyčių, ar jam gailėjo paukštelio, jis ir pats nežinojo. Paskum jis išsitraukė iš įmuvo mažą durtuvėlį, kurį jam buvo dovanojęs sidabrininkas Velža, apibrėžė ant baltos beržo tošies taikinį ir atkakliai ėmė laidyti strėles, kaip mokė Virpša...

Sidabrininko Velžos dirbtuvėlė stovėjo nuošaliai, pačiame rytiniame pilies kiemo kampe. Ji šliejosi prie pylimo ir atrodė kažkaip su juo suaugusi.

(Bus daugiau)

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Asbach Uralt — Import. Germ. brendy 5th — \$5.49
2. Imported Canad. wiskey 5th — \$3.98
3. Coeur de France Cordials 5th — \$2.98
4. Banana Liqueur 5th — \$3.98

5. May Wine — Imported 5th — \$0.98
6. Riccadona Vermouth 5th — \$1.29
7. Christian Brothers Wine 5th — \$1.49

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

BIUSTAI LIETUVIŲ KULTŪRINIAM DARŽELIUI

Lietuvos kariuomenės majoras Aleksandras Ardickas 1933 metų vasario 8 d. iš Kauno manrašė: "Matot, ponas Karpiau, mūsų svajonės ir sumanymai jau išsipildė ir mūsų patrijarko Dr. Basanavičiaus biustas jau yra Clevelande..."

Naujos pažintys Lietuvoje, gen. V. Nagevičius ir mjr. Ardickas, tarp kitų įtakingų kauniečių, neužmiršo mūsų: 1928 metais padarytos pažintys buvo prisimintos ir svarbiais reikalais.

Kai Clevelande palengva išsivystė tautinių kultūrinių darželių projektas ir paaiškėjo, kad Rockefeller parke bus gaudami sklypai žemės darželių įrengimui, tautinės ir katalikiškos organizacijos ir tų srovių žymesni pavieniai veikėjai susijungė bendram darbui, 1929 metais įsteigiant Lietuvių Kultūrinio Darželio Sąjungą. Kadangi buvo nustatyta įrengti paminklus kultūrininkams, ne karų žygiams, sutarėm savo darželyje statyti tris paminklus: Basanavičiaus, Kudirkos ir Maironio.

Kadangi buvau matęs tas statulas Kaune, kaip LKD sąjungos sekretorius, pasiryžau išrūpinti mūsų darželiui dovanas. Gen. Nagevičiaus paprašiau gauti mums dovaną Dr. Basanavičiaus biustą nuo Šaulių Sąjungos, kurią amerikiečiai gausiai rėmė, ir jis tuoj ėmėsi darbo. Praėjus kuriam laikui, pranešė, kad prižiūri biusto liodinimo darbą siaurųjų geležinkelio dirbtuvėje. Dalį tų rūpesčių pavedė mjr. Ardickui.

Ardicko prašiau gauti ką nors Kaune nubaizyti mums darželio projektą. Jam pasiūniau nuotraukas kaip ir kur numatyto lietuvių darželio žemė stovi. Mjr. Ardickas tam braižiniui gavo architektūros profesorių V. Dubeneckį. Ir viskas nemokamai, dovana mums amerikiečiams. Jo braižinį pasekiant, Clevelando miesto architektai galutinai pritaikė tai krantuotai parko daliai, kaip kad dabar yra.

Atėjo klausimas biusto atvežimo į New Yorką, ir tą nemokamai gavau iš švedų laivų linijos, nes Dirvos agentūra davėm tai linijai ekskursantus, vykstančius per Klaipėdą į Lietuvą. Apsilenkėm su maito mokėjimu pareikšdami, kad biustą, kaip meninį darbą, padovanojam Clevelando miesto parkui. Kainavo viso tik keli doleriai už atvežimą traukiniu į Clevelandą.

Kaip Lietuva su mumis bendradarbiavo to paminklinio darželio įrengimui, taip talkininkavo ir Lietuvos atstovai darželio ir paminklų iškilmėse.

1933 metų birželio 10 d. Dr. Basanavičiaus paminklo atidengimo iškilmėms atvyko naujai paskirtas Washingtonui Ministras B. K. Balutis. Liūdna prisiminti, kad

nei mjr. Ardickas nei prof. Dubeneckis Kauno laikraščiuose pasiskaitė apie darželio įrengimą ir paminklo pastatymą nesulaukė: Dubeneckis mirė 1932 metais, Ardickas metais vėliau.

Darželio statybos darbai galutinai baigti 1936 metų rudenį, ir spalio 11 d. atidarymo iškilmėms atvyko ministro pareigas einęs Dr. M. Bagdonas, nes Balutis buvo jau iškeltas į Londoną. Ta pačia proga buvo clevelandiečių moterų įrengtas fontanas, paskirtas D.L.K. Birutės garbei.

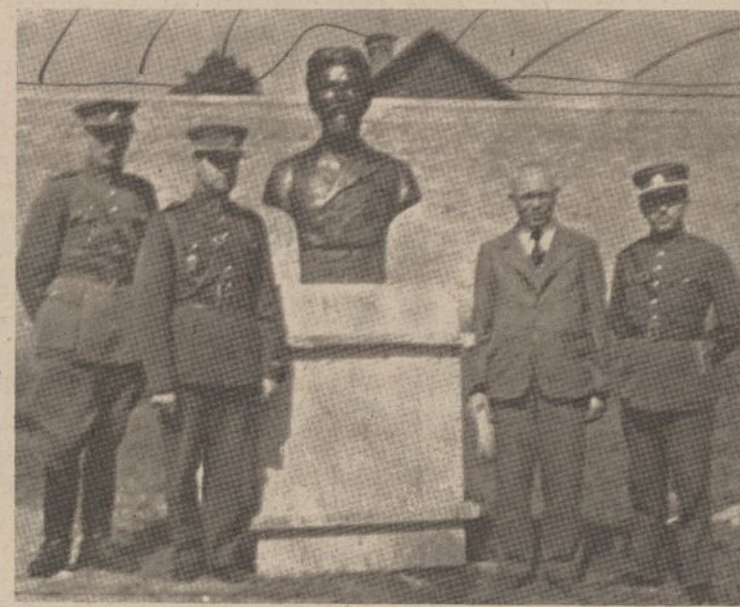
Po 1935 metų apsilankymo Kaune I Pasaulio Lietuvių Kongrese, kai Clevelande gyvojanti Dr. Vinco Kudirkos varė draugija savo 40 metų

Mjr. Aleksandras Ardickas, kuris nuo 1929 iki 1933 m. talkininkavo darbe dr. J. Basanavičiaus biusto išsiuntimui į Clevelando lietuvių kultūrinį darželį. Jis atliko dalį darbų sąryšyje su biustu, kurio jam gen. Nagevičius buvo pavedęs.

sukakties proga pasiryžo pastatyti darželyje Dr. Vinco Kudirkos biustą, vėl man teko pareiga paprašyti dovanos -- ir šį kartą gen. Nagevičiui prisiminiau, kad biustą padovanotų Karininkų Ramovė. Ir Ramovė ėmėsi darbo. Ji dar daugiau padarė: ne tik davė biustą, bet paskyrė mjr. Simą Narušį į Clevelandą atlydėti -- viską Ramovės kaštais -- ir dalyvauti paminklo atidengimo iškilmėse. Su juo atvyko ir jo ponias, jai paskyrėme atidengimo garbę. Tai įvyko sekmadienį, spalio 2 d., 1938 metais.

Mūsų draugijai liko tik surengti svečiams, tarp kurių buvo ir konsulas dr. P. Daužvardis iš Chi-

1938 m. vasarą, Karininkų Ramovės įgaliotinis mjr. S. Narušis rengė išvežti dr. V. Kudirkos biustą į Clevelandą. Iš kairės: mjr. S. Narušis, gen. Št. Pulks, Dulsyns, skulpt. Zikaras ir mjr. Dągys su biustu ir dėže prieš kelionę.

K.S.Karpiaus

cagos, banketą po gražių, puošnių apeigų.

dovanų iš Lietuvos, nusivylę sakė: Jūs, lietuviai, laimingi, mes iš

Kaip su Maironio biustu, trečiu paminklu darželyje? Kadangi du pirmutinius išrūpinom tautininkai, katalikų grupė darželio sąjungoje pasisakė pasidaryti pastatyti Maironio paminklą savo pastangomis.

Mjr. Narušis, atvežęs Kudirkos biustą, patyręs, kad yra nuskirta vieta ir Maironiui, man prasitarė: Jeigu būtum prašęs ir Maironio biusto, ir tą būtume davę...

Maironio biustas buvo išliedintas čia Amerikoje.

Lenkai, matydami kad mes gauname paminklus Varšuvos nieko neišprašom...

Lietuvių darželis buvo baigtas pirmutinis, nes gavimui valdžios pinigų reikėjo turėti savo tam tikrą fondą, inaišui ir Lietuvių kultūrinio darželio sąjungą keletą metų sumaniai veikus, tą inaišą turėjo.

Prie kitų būdų aukoms gauti, prisidėjo savo stambiomis aukomis abu Susivienijimai. Moterų darželių pastangomis gauta operos dainininkė Ona Kaskas koncertui, kurio pelnasėjo darželiui.

Dar vienas, visai svertimas šaltinis, davęs darželio naudai stambias sumas, buvo dienraščio Plain Dealer įsteigtas Tautų Teatras. Tas dienraštis užsakė miesto auditorijoje mažąjį teatrą porai metų laiko. Davė darželius rengiančioms tautomis pasirinkti dienas, veikalus ir pastatyti juos be jokių kaštų už salę, savo darželių naudai. Davė ir dramos direktorius prie mūsų pačių, savo kaštais atspausdino bilietus, programas ir plačiai savopuolapuose garsino.

Mes lietuviai tuo pasinaudojom: buvo pastatytas mano veikalas, pasaka - drama "Galiūnas". Pastatėm sausio 18 d. 1931 metais. Antrą, "Aušros Sūnus", pastatėm balandžio 2 d. 1933 metais.

Taip tai, graži vietinių susitarimu ir darbu, mūsų kultūrinis darželis įrengtas visų išeivių pasigėrėjimui.

APYSKAITŲ METAI

Pagal įstatus Balfos apyskaitų metai pradedami liepos 1 d. ir baigiami birželio 30 d. Tačiau didžioji dalis įplaukų būna gruodžio - sausio mėn., kada į Centrą siunčiami vajų pinigai. Idomu, kad paskutiniu laiku tai vienas tai kitas teismas prisiunčia Balfui didesnes sumas pinigų, už kuriuos liepia siųsti siuntinius į Lietuvą giminėms ar neturtingiesiems pagal mirusio valią.

Balfos pajamos pinigais per metus jau kelintą kartą perkopia per 100.000 dolerių. Tačiau ne visus tuos pinigus valdo Centro Valdyba. Mat, geras trečdalis tos sumos pačių aukotojų ar testamentų nurodytas - nominuotas. Kelių metų apyskaitas pavarčius, galima tvirtinti, kad 1965-66 metais Balfas nebuvo užmirštas, nes surinkta rekordinė suma.

METINĖS BALFO PAJAMOS

Balfas apyskaitinių metų laikotarpyje turėjo 107.029 dol. pajamų, kurios susidarė šitaip: suaukota bendrai šalpai 66,553 dol., Vasario 16 gimn. 26,303; Saleziečių gimnazijai 8,226. Be to turėta dar ir kitų pajamų: 1351 asmuo užsimekėjo nario mokesį, gautą nuoma iš Balfos namo 1,155 dol. ir kitos pajamos dar siekė 3,439 dol. Balfos metinės išlaidos -- 99,000 dolerių. Surinktas aukas ar gautus pinigus Balfos Centro Valdyba netaupė juodai dienai, nors lengva ranka jų pirmam paprašiusiam ir nebarstė.

Saukoti mokykloms pinigai ten ir buvo nusiųsti. Kai Vasario 16 gim. atsidūrė bado pavojuje, Balfas iš savo iždo nusiuntė 7,400 dolerių, kurie išgelbėjo tą vargą mokyklą. Sibiro tremtinių šalpai (Lietuvoj ar Sibire) išsiųsta 30,255 doleriai, už vaistų ir rūbų siuntas Lenkijon sumokėta paštui 4,780 dol. Vokietijos lietuvių tremtiniam išdalinta pinigais 4,797 dol. (nusiųsta ir siuntinių) kitų tuzino šalių lietuvių šalpai, ne-skaitant siuntinių, išleista grynais pinigais 2,460 dol. (JAV lietuviams tik 334 dol.) Balfos namo ir įstaigos išlaikymas (šilima, šviesa, apdrauda, remontai) per metus kainavo 1,687 dol. 2-jų tarnautojų algos, 7,018 dol., veiklos skatinimui 262 dol. Būta dar visokių kitokių mokesčių ir išlaidų, kaip siuntinių pakavimo ir raštinės medžiaga, įvairios privalomos apdraudos, nario mokesčiai ir panašiai. Taip metų gale iš surinktų sumų išleidos 99,016 dol. liepos 1 d. atliko 8,013 dol., kurių kažin ar užteks vasarai iki ateis naujas Balfos 1966 metų rudens derlius.

APYSKAITŲ PALYGINIMAI

Apsykaitos neįdomios, jei negalima jų palyginti su pereinamais metais, arba, kokios buvo Bal-

IŠ BALFO VEIKLOS

fo pajamos ir išlaidos prieš dešimt metų, 1955-56 mt. Balfas turėjo 97,286 dol. pajamų, šiemet 107.029 dol. Vasario 16 gimn. tada buvo suaukota 28,029 dol., šiemet 26,303 dol. Narių tada buvo 1,266; šiemet 1,351 (Balfos teisėtai nariais laikomi tik nario mokesį užsimokėjusieji). 1956 metais Sibiro lietuvių šalpai buvo skirta 5,350 dol., šiemet išleista 30,255 dol. Bendrai šalpai prieš dvidešimt metų buvo suaukota 55,989 dol. o šiemet 66,553 dol. Kelionės ir veiklos skatinimui tada buvo išleista 2,127 dol. -- šiemet tam pačiam reikalui 798 dol. Įstaigotarnautojų algom buvo išleista 8,076 dol. šiemet 7,118 dol. Gėrybių tvarkymui sandėliuos buvo išleista 2,170 dol. dabar 1,

474 dol. Čia reikia pastebėti, kad prieš dešimt metų Balfas tik retais atvejais siuntinėjo individualius siuntinius iš Centro, viskas buvo daroma iš Vokietijos, kur įstaigos išlaikymas kainavo apie 10,000 dol. Dabar Balfas užsieniuose apmokamų tarnautojų ar įstaigų nebeturi, yra tik neapmokami Balfos įgaliotiniai Italijoje, Vokietijoje -- 3, Prancūzijoje bei Pietų Amerikoje.

Suprantama, kiekvienas statistika ar palyginimas reikalingas platesnio paaiškinimo, bet tam reikalui čia nėra nei laiko nei vietos. Tačiau iš apyskaitų aiškiai matyti, kad prieš dešimt metų Balfos veikla visu sveriu reikėsi Vokietijoje -- šiuo metu pavergtoj Lietuvoj ar Sibiro tremtinių labai ir dar vienas

(Nukelta į 6 pusl.)

PLANINGAS TAUPYMAS

moka gerus dividendus

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

4½%

Dabartinis dividendas išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Pasidėjim, įmokėjim ir paimtim
nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Kvotidienij nuo 9 val. ryto iki 8 v. vak.
Šeštadienij nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų
Triedienij uždaryta visą dieną.

Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMACK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone Virginia 7-7747

John J. Kazanowicz, Pres.

AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MOSŲ ĮSTAIGOS

4½%

We Invite Your Savings

ST. ANTHONY

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Gribauskas, Exec. Secv.

1447 SO. 49th CT. • CICERO, ILLINOIS 60650

HOURS: MON. 9-8; TUES., THUR., FRI. 9-5; SAT. 9-1; WED. CLOSED

PHONE 656-6330

PETKUS

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

Filatelijos kampelis

Antanas Bernotas

(8)

KANADA išleido šiuos naujus pašto ženklus:

1. Gegužės 26 d. -- 5 c. paminėjimui 100 metų sukakties nuo Londono konferencijos. Piešinys -- diplomatų grupė ir Anglijos parlamento rūmai Londone anapus Temzės upės.

Sekant anksčiau įvykusias Quebeco ir Charlottetown konferencijas, norint sujungti visas britų valdomas šiaurės

Amerikoje žemes į vieną vietą, 1866 m. gruodžio 4 d. Londone įvyko nauja konferencija, kurioje, be britų vyriausybės atstovų, dalyvavo dar 16 kanadiečių atstovų, būtent -- 6 iš tuometinės Kanados ir po 5 iš Nova Scotia ir New Brunswick kolonijų. Kanadiečių tarpe buvo tokie žinomi politikai, kaip John A. MacDonald, George Etienne Cartier, Charles Tupper ir Samuel Leonard Tilly, kuriuos pašto ženkle ir galime atpažinti. Konferencija priėmė taip vadinamą "Britų šiaurės Amerikos Aktą", davusį pradžią Kanados dominijos gimimui. Aktas buvo patvirtintas karalienės Viktorijos 1867 m. kovo 29 d., o įsigaliojo tų pačių metų liepos 1 d., kuri data ir skaitoma Kanadoje.

Kun. L. Jankus

nados valstybinė šventė.

2. Birželio 30 d. -- 5 centų. Ženkla su Kanados dominijos herbu ir klevo lapu.

PORTUGALIJA išleido 4 p. ženklų seriją savo viduramžių dramaturgui Gil Vicente pagerbti. Piešiniuose -- charakteriai iš jo veikalu. Čia dedame pusterčio escudo p. ženklą, kuriame parodytas šėtonas su trišake ir laivas, kuriuo jis atplaukė.

Gil Vicente (1465? - 1573?), portugalų poetas ir dramaturgas, auksakalys ir aktorius, turėjęs tarnybą karaliaus dvare ruošiant spektaklius ir šventes, gimė, berods, Lisabonoje. Jis parašė viso 40 pjesių, kurių 33 rašytos ispaniškai, ir tik 7 portugalų kalba. Vienas pirmųjų buvo pastoralinis monologas 1502 m., skirtas princui, kuris vėliau tapo karalium Jonu III. Savo pjesėse ir komedijose jis su aštriu satyra ir sarkazmu plakė ano laikų portugalų gyventojų ydas, nesigailėdamas nė dvasiškių bei vienuolių. Jo religinėse misterijose, vadinamose autos, pilna mistiциzmo, paslapčių ir burtų. Viskas perpinta

sultingomis portugalų dainomis ir tautiniais šokiais. Vincente laikomas portugalų dramaturgijos kūrėju. Jo raštai pirmą kartą buvo išleisti jo sūnaus Luis 1562 m. Lisabonoje, ir tai inkvizicijos cenzūra prie daugelio veikalu kibo, neleidama juos platinti.

R. VOKIETIJA išleido įdomią 4 p. ženklų seriją Freibergo Kalnų Inžinerijos Akademijos 200 metų sukakčiai pažymėti. Ženkluose parodyta: 10 pf. -- senovinė lydomo krosnis, 15 pf. (jį čia dedame) -- darbas rūdos kasyklose, 20 pf. -- prusto (sidabro rūdos) kristalai, 25 pf. -- sienos kristalai. Dail. Klemės piešiniai.

Freibergo miestas yra Saksonijoje, pusiaukelėje tarp Dresdeno ir Chemnitzo, guli Rūdos kalnų (Erzgebirge) šiauriniame šlaite prie Muenzbach upės ir 1946 m. turėjo 43,000 gyventojų. Rūdos kalnai Vokietijoje žinomi kaip turtingi metalų ir mineralų klodais (daugiausia prusto uolos, iš kurių gaunamas sidabras), švinu ir siera. Spėjama, kad sidabro klodai ten at-
rasti jau 1163 m. Freibergo stovi puiki katedra, statyta XII amž., su Aukšinių Vartų įėjimu.

mu, Freudensteino pilis, muziejus. Viduramžiais buvo sidabro kasyklų centras su pasaulyje seniausiu kalnų inžinerijos akademija, įkurta 1765 m. Mieste, be to, svarbi ir kita pramonė.

VIRGIN ISLANDS (dažniausiai vadinamos British Virgin Islands -- Mergelės Salos) išleido 4 p. ženklų seriją paminėjimui 100 metų sukakties, kai tame salyne buvo išleisti pirmieji pašto ženklai.

British Virgin Islands (nesumaišyti su JAV Virgin Islands, kurios yra to paties salyno tęsinys) yra Karibų jūroje, pietryčius nuo Poerto Rico salos ir sudaro Leeward grupės dalį Mažųjų Antilių salyne. Virgin Islands susideda iš 7 gyvenamųjų salų, kurių didžiausia yra Tortola, ir daugelio negyvenamųjų salų, bendro 67 kv. mylių ploto su apie 7,500 gyventojų, daugiausia negrų kilmės ar mulatų. Klimatas yra puikus, daugiau siai mėgstamas turistų ir vasarotojų, bet šiaip salos uolotos, akmeningos, smėlėtos ir blogos žemės. Gyventojai verčiasi žvejyba, gyvulių ir daržovių bei vaisių auginimu. Salas atrado Kristupas Kolumbas savo antros kelionės metu 1493 m.

ir pavadino jas Nėkalto Mergelės vardu. Salyno dalį užvaldė danai 1666 metais, kurią pardavė JAV 1917 m. už 25 ml. dolerių, gi likusią dalį (gulinčią toliau į pietus) tais pat metais užvaldė britai. XVII amž. salose nuolat stoviniavo jūrų plėšikai bukanieriai. Vėliau salos sudarė Leeward salyno administracijos dalį, o 1956 m. paskelbtos atskira kolonija. Salose galioja JAV pinigai. Salų sostinė yra Road Town miestelis Tortolos saloje su apie 700 gyventojų.

HELP WANTED MALE

FOREMAN ASSISTANT WELDING DEPARTMENT 3d Shift

Permanent position with material handling equipment manufacturer.

- Company Benefits
- Paid Vacations
- Life and Health Insurance
- Modern, Congenial Surroundings, etc.

APPLY IN PERSON

AMERICAN MONORAIL 1111 E. 200

Between Euclid and St. Clair Ave. Public transportation via CTS bus to and from Windermere Station.

An Equal Opportunity Employer (80-81)

LAYOUT MEN

Prefer experience in layout and assembly work. Must be able to read blue prints. Permanent position with national material handling equipment manufacturer.

COMPANY BENEFITS:

- Paid Vacations
- Life and Health Insurance
- Modern Congenial Surroundings, etc.

APPLY IN PERSON

AMERICAN MONORAIL CO.

1111 E. 200 St. Cleveland, Ohio

(Between Euclid and St. Clair Ave.) Public transportation via CTS bus to and from Windermere Station.

An Equal Opportunity Employer (80-81)

WELDERS

Are welding for structural steel fabricator of material handling equipment. Permanent position with fringe benefits.

APPLY IN PERSON

American Monorail Co.

1111 E. 200 St. Cleveland, Ohio

To and from Windermere Station. (Between Euclid and St. Clair Ave.) Public transportation via CTS bus

An Equal Opportunity Employer (80-81)

ELECTRICIANS

Required for work on machine tools and panel wiring. Permanent position with material handling equipment manufacturer. Excellent company benefits.

APPLY IN PERSON

American Monorail Co.

1111 E. 200 St. 486-5000

Between Euclid and St. Clair Ave. Public transportation via CTS bus to and from Windermere Station.

An Equal Opportunity Employer (80-81)

PIRKITE KASDIEN: MIESTE 9:30 IKI 5:45, PIRMADE. IR KETVIRTAD. IKI 9 VAL. VAK. SKYRIUOSE 9:30 IKI 9:30 DUODAME EAGLE STAMPS

the **MAY** co. ALL 6 STORES

JANTZEN'S "CITY SLICKERS" ŠVIEČIA SPALVŲ PATENTE

Tai "išvidinis" žvilgsnis į spalvotas ir patentuotas odas. Interpretuotas pagal Jantzen'o įtaką. Įsidėmėkite čia rodomą pavyzdį, pažangų kulnį, atitinkamai naudojamą auksinę sagtį, naują, patogesnę priekį. Puiku su rinktinėmis kojine! Būkite "su jais", vėninės ar rudos spalvos odos. Tik 14.00 pora. Moterų Boulevard Shop, pagr. aukšte, mieste, visuose skyriuose.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

* ROMAS IR KARENA MIŠIŪNAI sulaukė pirmosios dukrelės Aldonos Marijos.

* DLK BIRUTES D-JOS metiniame narių susirinkime, įvykusiame 1966 m. liepos mėn. 17 d., išrinkta nauja valdyba pasiskirstė pareigomis:

S. Knistaūtienė -- pirmininkė, V. Macijauskienė -- vicepirmininkė, S. Stasienė -- vicepirmininkė, A. Mikoliūnienė -- sekretorė, M. Apanienė -- kasininkė.

* L. VALIUKAS, Rezoliucijų Komiteto p-kas iš Los Angeles, liepos 18 d. lankėsi Clevelande. Ta proga jis padarė vizitą Dirvos redakcijai ir pasisinformavo čia esančiomis nuotakomis rezoliucijų ir kitais klausimais.

Clevelando vysk. Valančiaus mokyklos ir Grandinėlės šokėjai, vadovaujami L. Sagio, liepos 1 d. Conrad Hilton viešbutyje atliko taut. šokių pynę -- Jaunimo Žaidimas.

* CLEVELANDO VASAROS ORKESTRAS, dirig. Louis Lane, savo koncertų programoje numato patiekti populiariausią lengvosios muzikos atranką. Liepos 27 d., dalyvaujant solistams Bonnie Murray, Harry Danner ir Jack Russell, orkestras gros Broadway ir Hollywoodo turtingiausią 1930-1940 metų muzikos atranką.

Liepos 29 ir 30 d. Rodgers

ir Hammersteino kūrinius orkestras gros dalyvaujant svečiui dirigentui Robert Kreis su solistais Elaine Malbin, Joanna Simon, James Stuart ir Janos Hurst, pritariant Pops choristams.

Bilietus siūloma iš anksto įsigyti Severance Hall kasoje ar Burrows krautuvėse.

Koncertų pradžia 8:30 val. vak. Public Auditorium.

PARDUODAMAS NAMAS

Mūrinis bungalow, prie E. 185 gt. PARDUODA SAVININKAS.

Teirautis tel. IV 1-4513.

* Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

* Sąžiningiausią patarnavimą visais draudimo reikalais, gausite paskambinę patyrusiam draudimo atstovui V. Giedraičiui tel. 914-6835.

IEŠKOMI DARBININKAI

sandėlio darbams. \$2.45 valandai. Kreipkitės į U. S. STEEL SUPPLY, 7105 Bessemer Avenue, Cleveland, Ohio.

An equal opportunity employer. (79-80)

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND

HOME and REMODELING LOANS
INSURED SAVINGS

SPORTO DIENOS

ŽAIDYNES PASITINKANT

Šį savaitgalį, liepos 23-24 d., į Clevelandą suvažiuoja rinktiniai lietuviai, latvių ir estų sportininkai dalyvauti 1966 m. Š. Amerikos Pabaltiečių Lengvosios Atletikos, Plaukymo ir Lauko Teniso pirmenybėse.

Pabaltiečių žaidynių rėmuose bus prarastos ir 1966 m. Š. Amerikos Lietuvių Lengvosios Atletikos ir Plaukymo pirmenybės. Lietuvių pirmenybių pasėkmės bus išvestos iš bendrų pabaltiečių varžybų, atrenkant lietuvius dalyvius, atskirų rungtių nevydant. Lauko tenise vyks tik pabaltiečių pirmenybės.

TRUPUTIS ISTORIJS

Pabaltiečių pirmenybių vykdymo idėja visos Š. Amerikos apimtimi kilo 1956 m. Kanadoje, kada Kanados Pabaltiečių Sporto Federacija į savo lengvosios atletikos pirmenybes pakvietė ir JAV-bių sportininkus. Davus šią užuomazgą, 1957 m. pirmenybės buvo prarastos jau net 6 sporto šakose, dviems dalimis. Abi dalys buvo vykdomos Clevelande: I-ji dalis apimanti krepšinį, tinklinį ir stalo tenisą -- gegužės mėn., II-ji dalis -- lengv. atletika, plaukymas ir lauko tenisas -- liepos mėn.

Pradžioje pirmenybės būdavo ruošiamos pamečiui, lietuvių ir latvių. Estai pirmą kartą plačiai įsijungė tik 1961 m. vasaros rate, Clevelande. Sekančiais 1962 m. estai surengė įspūdingus Pabaltiečių Olimpiadinius žaidimus Kanadoje, savo pačių pastatytoje stadione.

Nuo tada, su keleta išimčių, pirmenybės vykdomos kiekvienais metais, dviejų ratų sistema, eilės tvarka, Programa kiekvienais metais vis praplečiama, įjungiant kaskart daugiau prieauglio.

To pasekoje šiais metais nutarta lengvojoje atletikoje prieauglio klasių rungtynes vykdyti atskirai, konkrečiai -- rugsėjo 10 d. Toronto, Ont., Kanadoje. Jos bus vadinamos "Baltic Junior Olympics" ir apims 3 amžiaus grupes berniukams ir mergaitėms: 14-15 m., 12-13 m. ir 9-11 m.

Futbolo (soccer) turnyras pirmą kartą vyko 1958 m. Chicagoje. Po to ne kiekvienais metais būdavo atkartojamas.

Nuo 1964 m. pradėtos vykdyti Pabaltiečių Slidinėjimo pirmenybės.

Šiais metais pirmą kartą ruošiamos šaudymo pirmenybės. Be abejonės, pabaltiečių žaidynės yra vienos iš pagrindinių mūsų varžybų, kuriose parodomasi mūsų sportininkų pajėgumas. Ypačiai tas ryškus lengv. atletikoje ir plaukyme.

Lietuvių lengvosios atletikos pirmenybėse vyks tradicinis susikirtimas tarp Toronto Auš-

ros ir Clevelando žaibo. Tačiau vyrų, o gal net ir jaunių klasėje reikia neužmiršti ir Chicago, Lengv. Atletikoje bus varžomasi dėl L. B-nės New Yorko apygardos Pereinamosios Dovanos, vyrų ir moterų klasėse. Savo ruožtu bus rungtyniaujama dėl Ateitininkų Federacijos Pereinamosios Taurės, skirtos visų klasių lengv. atletikos nugalėtojui, šių varžybų taškus sudedant su rudenį Toronte įvykstančių prieauglio klasių pirmenybių taškais. Abi pastarąsias taurės pereinamais metais laimėjo Clevelando žaibas.

Plaukyme lietuvius pirmenybėse pagrindiniai varžovai bus Chicago LSK Jūra ir Toronto Aušra. Klubiniam nugalėtojui teks Clevelando Šv. Kazimiero Lituanistinės Mokyklos Pereinamoji Taurė, kurią pernai laimėjo Chicago LSK Jūra.

PABALTIEČIŲ ŽAIDYNIŲ TVARKARAŠTIS

ŠEŠTADIENI, liepos mėn. 23 d.

10:00 am - 7:00 pm -- Tenisas -- Gordon Parko teniso aikštėse, Memorial Shoreway, prie Liberty Blvd., netoli nuo akvariumo (įvažiavimas iš E. 72).

10:00 am - 1:00 pm -- Plaukymo I-ji dalis -- Case Institute of Technology baseine, 10900 Euclid Ave. (įvažiavimas per pagrindinius vartus iš Euclid).

2:00 pm - 5:00 pm -- Atidarymo ceremonijos, dalyvių paradas ir Lengvosios Atletikos I-ji dalis -- St. Joseph High School stadione, Lake Shore Blvd, prie East 185 St. (įvažiavimas iš E. 185 St.)

5:30 pm - 8:00 pm -- Plaukymo II-ji dalis -- Case I.T. baseine.

9:00 pm -- Susipažinimo vakaras -- šokiai, Čiurlionio Ansamblio namuose, 10908 Magnolia Drive.

SEKMADIENI, liepos 24 d.

10:00 am -- Teniso varžybų tęsia ir pabaiga -- Gordon Parko aikštėse;

12:00 noon - 3:00 pm -- lengvosios Atletikos II-ji dalis ir žaidynių uždarymas -- St. Joseph High School stadione.

Šios žaidynės bus Jaunimo Metų sportinių varžybų programos kulminacinis taškas. Jaunimo Metų proga prašome Clevelando lietuvių suteikti šioms varžyboms prideramą dėmesį. Maloniai prašome paskirti šį savaitgalį jaunimui ir kviečiame šias dideles žaidynes paremti moraliniai ir materialiniai savo gausiu atsilankymu į sportines varžybas ir susipažinimo vakarą.

Šiais Jaunimo Metais daug kalbama apie mūsų jaunimo reikšmę. Įvertinkime mūsų sportuojančio jaunimo užtar-nautas pastangas ir nedaleiskime, kad mūsų jaunimas būtų apvilts ir kartu bendras lietuvių sportinio prestižo reikšmės būtų pažeistas dėl žinrovų stokos ir finansinio nedatekliaus.

ŽAIDYNIŲ ORGANIZACINIS KOMITETAS

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

LIEPOS 31 d. Lietuvių Budžių gegužinė, Rengia L. Budžiams Remti Tėvų Komitetas.

RUGSĖJO 24 D. Dirvos Vakaraš, Šv. Jurgio parapijos salėje.

RUGSĖJO 25 D. Tautos šventė-Lietuvių Diena, Rengia Lietuvių Bendruomenė.

SPALIO 15 D. Šv. Kazimiero Lit. Mokyklos rengimas.

SPALIO 22 D. Lithuanian Village Inc. rengimas Lietuvių salėje.

SPALIO 23 D. V. Bielajaus tautinių šokių veiklos ir Vilties žurnalo 25 metų sukakties minėjimo vakaras Nauj. parapijos salėje.

SPALIO 30 D. Kristaus Karaliaus šventė nauj. parap. salėje.

LAPKRIČIO 5 D., šeštadienį, Korp. Neo-Lithuania metinis balius.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

Vienas iš didžiausių Akrono dienraščių Akron Beacon Journal savo 1966 m. liepos 9 d. laidoje įsidėjo kun. P. Dz egoraičio nuotrauką ir platesniu straipsniu aprašė jo, kaip menininko, gyvenimą.

VILNIUJE VEIKIA ANGLIŠKA MOKYKLA

Maskvos mokslų akademija drauge su vilniške akademija buvo Vilniuje sukvietusi užsienio kalbų dėstytojų konferenciją, kurioje buvo svarstomi svetimų kalbų mokymo metodikos klausimai. Iš lietuvių konferencijoje aktyviai dalyvavo ne kalbų dėstytojas, o astronomas - profesorius P. Slavėnas. Jis kalbininkams daugiausia susirinkusiems iš įvairių Rusijos kraštų, skaitė paskaitą, kaip matematiniu metodu iš garsų nustatytas lietuvių kalbos senumas. Kiti nagrinėjo naujus svetimų kalbų dėstymo metodus, kritikavo perdėtą to dėstymo sumechaninimą Vakaruose.

se, bet pripažino eilės vaizdinių ir elektroninių priemonių naudingumą, taip pat domėjosi hopnopedija -- kalbų (ar kitų dalykų) mokymu magnetofono pagalba, miegant.

Ta proga atžymėta, kad Lietuvos vidurinėse mokyklose dėstoma viena iš šių trijų svetimų kalbų (šalia rusų): anglų, vokiečių ar prancūzų. Anglų kalba dėstoma pusėj visų mokyklų. Vilniuje yra viena vidurinė mokykla, kurioj viskas dėstoma anglų kalba, ir net užrašai ant klasių durų angliški.

(ELTA)

Skaityk ir platink
DIRVĄ

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave., Cleveland, Ohio
Tel. EX 1-1143

Klube veikia: Lietuviškų laikraščių ir žurnalų skaitykla • "Tėvynės Garsų" radijo valandėlės • Televizija • Bilijardas • "Pin Boll" • Šachmatai • Lietuviška Valgykla: Penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais -- pietūs ir vakarienė. • Visi lietuviai ir lietuvės kviečiami įsirašyti nariais į Amerikos Lietuvių Piliečių Klubą.

PARDUODAMAS NAMAS

4 miegamųjų prie Naujos parapijos. \$14,800.
Tel. 752-2414. (79-89)

HELP WANTED MALE

MACHINISTS

THE CLEVELAND PNEUMATIC Tool Co.

3784 E. 78 St.
341-1700

A Subsidiary of PNEUMO-DYNAMICS Corp.

MACHINISTS TO WORK ON AERO SPACE MISSILE and Aircraft Components

KELLER-HYDROTEL

Contouring and profiling Machines

HORIZONTAL BORING MILLS

TURRET LATHES

GAP TURRET LATHES

ENGINE LATHES

MILLING MACHINES

RADIAL DRILLS

NUMERICAL CONTROLLED MACHINES

GAUSITE GERĄ VALANDINI ATLYGINIMĄ IR VISUS PRIEDUS.

Interviewing Hours
8:15 A.M. to 5 P.M.
OR CALL
341-1700

for an interview convenient for you.

An Equal Opportunity Employer

FITTERS—CLASS A CODE WELDERS

RYAN

Industrial Incorporated
World leader in the CRYOGENICS FIELD
One of Cleveland's great growth companies.
883 E. 70th St., CLEVELAND, OHIO
Overtime, fringe benefits, paid hospitalization, paid holidays. Contact J. H. Brady, 9 A.M.—4 P.M.
An Equal Opportunity Employer (73-82)

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

KORP! NEO-LITHUANIA
STOVYKLA IR TARYBOS
POSĖDIS

Korp! Neo-Lithuania vasaros stovykla šiais metais įvyks nuo rugpjūčio 27 d. iki rugsėjo 5 d. CHRISTIANA LODGE, EDWARDSBURG, MICHIGAN.

Tai kolegoms žinoma, graži ir erdvi vieta su visais patogumais, sporto aikštėmis, motorlaiviais ir t.t.

Ten pat, rugsėjo 3 ir 4 dienomis, yra šaukiamas Korp! Neo-Lithuania Tarybos posėdis. Visi korporantai yra kviečiami kuo skaitlingiausiai dalyvauti.

Korp! NeoLithuania
Vyr. Valdyba

ATĖJO CLEVELANDO EILĖ

Vienuolikos blokų rajone (nuo Euclid Ave. iki Superior) kilę negrų riaušės privertė ir Ohio gubernatorių J. Rhodes paskelbti išimties stovį ir riaušinių numalšinimui pasiųsti gvardijos dalinius.

Neramumai, kurių metu buvo nužudyti, sužeisti ir suimti, pasiekė ir lietuvių gyvenamąją zoną, tik čia dar nespėta padaryti nuostolių. Saugumo sumetimais liepos 19 d. ir šiame rajone policija įsakė jau 10 val. vak. uždaryti barus, alines ir klubus.

Riaušių ir padarų nuostolių apimtį nustebino miesto burmistrą R.S. Locherį ir jo štabą, ištiesas paras sekant policijos pranešimus, nukentėjusių skundus. Tačiau iš visko galima spręsti, kad iš anksto jau buvo žinoma, kad riaušės įvyks. Tai patvirtino vieno gvardijos vieneto vadas.

Liepos 18 d. prasidėję neramumai užtiklo miesto vadovybę su nusistatymu, kad policija viena susitvarkys ir sugebės apsaugoti gyventojų turtą nuo sunaikinimo. Tačiau ryšys su gvardijos vadovybe buvo palaidomas nuo pat pradžios. Bet gvardijos įsikišimas buvo žymiai pavėluotas.

Būdinga, kad iš 53 suimtų tik du buvo nuteisti ir pasiųsti į pataisos namus, kitiems bausmės suspendavus. O laikraščiai deda nuotraukas, rodančias plėšiamas krautuves ir žmones nešančius įvairiausias prekes. Hough gatvės rajone veikia juodoji rinka, kur prekės parduodamos pusdykiai.

PADĖKA

Mūsų mylimai žmonai, motinai ir brolienei
ONAI ČIURLIONIENEI
mirus, norime nuoširdžiai padėkoti visiems, kurie užprašė šv. mišias, prisiuntė gėlių, grabnešiams, visiems atsilankiusiems ir laidotuvėse dalyvavusiems, ir visiems, kurie pareiškė mums toje liūdesio valandoje vienokiu ar kitokiu būdu užuojautą.

Nuliūdę

Tomas Čiurlionis,
sūnus George su šeima
ir sesuo Stefania Č. Douvan.

Mielam

VINCUI MALINAUSKUI

Chicagoj mirus, reiškiamo gilią užuojautą jo žmonai BARBORAI, dukrai ROMAI ir sūnui ALGIUI su šeimomis

M. J. Pakuliai,
S. V. Piečiai

CHICAGO

* SOLISTAI ALDONA STEM-PUŽIENĖ ir ST. BARAS liepos 22 d. dalyvauja Chicago lietuvių televizijos programoje išplendant komp. D. Lapinsko kūrinius.

VASARIO 16 GIMNAZIJOS REMEJU BURELIU VADOVAMS IR REMEJAMS

Besiruošdamas Vasario 16 gimnazijos direktoriaus pareigoms eiti, susipažinau su Jūsų nepaprastai gausia, nuolatine parama šiai institucijai. Jūs gal ir nevisuomet jaučiate, koks didelis yra Jūsų darbas ir kad Jūsų renkamos ir siunčiamos aukos, Balso ir kitų organizacijų parama, iš tikrųjų yra gyvybės kraujas, nuolatos maitinantis ir išlaikantis šį didžiulį lietuvių židinį. Be Jūsų aukų gimnazijos lietuviškas žiburys neilgai galėtų spindėti Europos širdyje ir liudyti mūsų meilę ir ištikimybę pavergtai Tėvynei.

Lankydamasis Amerikoje, bet negalėdamas visus asmeniškai pasiekti, šiuomi reikiu nuoširdžiausią padėką Vokietijos Krašto Valdybos, Vasario 16 Gimnazijos direktoriaus, mokytojų ir mokinių vardu visiems rėmėjų būrelių vadovams, aukotojams, Balfui ir visoms kitoms organizacijoms remiantiems gimnaziją. Ta pačia proga noriu prašyti ir toliau nesiliauti taip gausiai rėmus šį mums visiems

brangų lietuviybės židinį. Šiuo metu gimnazija ypač reikalinga sustiprintos paramos, kad būtų galima pagerinti mokslieiviams maitinimą vaisiais ir daržovėmis, sutvarkyti sporto aikštes ir pritaikinti pagal fizinio auklėjimo dėsnius higieninius apsiprausimo reikalavimus bei išmokėti per 20,000 DM skolą, kuri nuolatos slegia gimnazijos biudžetą. Sustiprintoji parama su kitais gimnazijai reikalingais pagerinimais, be abejonės, pakeltų gimnazijos autoritetą ir sutrauktų daugiau mokinių, taip reikalingų šiuo metu gimnazijos normaliam vystymuisi.

Kur sąlygos leis, aš stengsiuos susitikti asmeniškai mielus rėmėjų būrelių vadovus bei pačius rėmėjus, o taip pat, reikalui esant patalkininkauti gimnazijai lėšų teikimą.

Visiems nuoširdžiai dėkunas,

Kun. Dr. P. Bačinskas,
Būsimasis Vasario 16 Gimnazijos Direktorius

Jaunimo Kongreso metu susitikę atstovus iš Vokietijos, daugelis nuoširdžiai domėjosi ir Vasario 16 gimnazija bei jos vargais. Nuotraukoje Tėviškės Žiburių vyr. red. kun. dr. Gaida (viduryje) kalbasi su Vasario 16 gimn. mokytoju Fr. Skėriu (dešinėje) ir tos pat gimn. mokiniu Andriumi Šmitu.

HELP WANTED FEMALE

REGISTERED NURSES REQUIRED for Moosomin Union Hospital. New 20 bed residence, extension and renovation program just completed. Excellent working condition. Salary range \$350.00-\$446.00 with an allowance for previous experience. Full maintenance available. This is a progressive town of 2500 on No. 1 Highway near the Manitoba border. Write or phone reverse to Director of Nursing, Moosomin Union Hospital Box 400, Moosomin, Sask. (74-80)

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos Pirminei p.

LIGIJAI BIELIUKIENEI

mirus, giliai liūdi

L. M. F. Klubas Bogotoje

A. A.

LIGIJAI BIELIUKIENEI

mirus, jos vyrui BRONIUI BIELIUKUI reiškiamo gilią užuojautą

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos
Centro Valdyba

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS

CHICAGOS SKYRIAUS RENGIAMAS

VASAROS BALIUS

įvyks liepos mėn. 23 d. V. E. Jonyno vasarvietėje,
Veden Road, Chesterton, Ind.
Visuomenė kviečiama dalyvauti.

BALIAUS PROGRAMA

6 VAL. VAKARO KOKTEILIAI IR ŠALTI UŽKANDŽIAI.

8 VAL. VAKARO ŠILTA VAKARIENĖ.

MENINĖ PROGRAMA IŠPILDYS JAUNOSIOS PAJĖGOS.

Šokiams gros KORP! NEO-LITHUANIA orkestras.

Vietas prašome iš anksto, iki LIEPOS MĖN. 22 D., rezervuoti pas B. PAPLĖNIENĖ, 5647 SO. WOOD ST., CHICAGO, ILL., TELEF. RE 7-8186 nuo 6 VAL. VAK. iki 9 VAL. VAKARO.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos
Chicagos Skyriaus Valdyba

Ekskursijoje apie Manhattaną laivu, liepos 8 d. Iš kairės: Alg. Zaparackas, dr. J.K. Valiūnas, J. Gailiūšytė, Jūratė Reizgytė, konsulas Simutis, J. Miklovas ir du svečiai iš Australijos.

Vyt. Maželio nuotrauka

VASAROS ATOSTOGAS

kviečiame praleisti CAPE COD'E

MEŠKOJE

CAPE COD žalumai; ATLANTO vanduo šildomas Golf'o srovės; SILVER BEACH smėlis; Lietuviška aplinka ir geras maistas, suteikia puikias sąlygas pavasaroti bei pailsėti.

SPORTO mėgėjams: sail-fish būriuoti, teniso aikštė, ping-pong, krocketas.

Vakare TĖVAMS išvykus prižiūrimi vaikai.

SEZONĄ pradedame BIRŽELIO mėn. 19 d.

MEŠKA

42 BEACH STREET
MONUMENT BEACH
CAPE COD, MASS.

Tel. (617) 759-3251

HELP WANTED MALE

INSPECTORS QUALITY CONTROL

Growing sheet metal products manufacturer in Northern N. J. has excellent openings on shift work for the following:

Parts Inspectors

Ability to read blueprints desirable but not necessary. Knowledge of measuring instruments such as micrometer, calipers, steel tape essential.

Packing Line Inspectors

Knowledge of steel tape desirable. Excellent company benefits include hospitalization, life insurance, pension plan, etc.

Arrow Metal Products Corp.
3d Ave., Haskell, N.J. 835-5500
(75-81)

MALE OR FEMALE

REGISTERED NURSES
and
CERTIFIED NURSING
ASSISTANT'S
(Male and Female)

Required for permanent staff positions in a one hundred bed active treatment hospital. Basic starting salary for General Duty Nurse \$350.00 and for Certified Nursing Assistant \$239.00. Consideration given for experience and post basic education. Recently revised personnel policies. For further information please contact:

Director of Nursing,
Weyburn Union Hospital
Weyburn, Saskatchewan
(74-80)

TOOL & DIE MAKERS

With all around job shop experience. Capable of supervising 6 man shop. Located in heart of good fishing and hunting area. Cool healthy climate.

CRANDALL TOOL & MACHINES

BOX 269 CADILLAC, MICHIGAN
CALL DAYS PR 5-5562
NIGHTS PR 5-2104
(79-81)

• NORITE PIRKTI? Pigiau ir sparčiau Jums patieks "SPARTA". Rašomos, skaičiavimo ir kt. mašinos, Radio, TV ir t.t. Vokiečių ir USA firmos. J. L. GIEDRAITIS, 10 Barry Drive, E. Northport, N. Y. 11731.

BOOKBINDERS

Several openings for bookbinders at growing book division of large printer. We need experienced operators for Perfect binder, casing-in machine, rounder-backer-liner, folders, and Smyth sewing machine No. 12. Most equipment fairly new. Applicants must have at least 2 years experience. Aid in moving. Experience operator rate of \$3.78 per hour. Write personnel dept., Fawcett-Haynes Printing Co., 1900 Chapman Avenue, Rockville, Maryland. (78-81)

BOOKBINDER SUPERVISOR

We need experienced bindery supervisors in our growing book division. You must have a working knowledge of book manufacturing equipment, but of equal importance you should have leadership and administrative skills. Fine opportunity and fringe benefits. Salary commensurate with experience. Write in complete confidence to—Personnel Dept., Fawcett-Haynes Printing Co., 1900 Chapman Avenue, Rockville, Maryland. (78-81)

DRAFTSMAN TOOL AND DIES

Experienced detailed layout of Draw, Blanking and Progressive Dies. Excellent wages, benefits and working conditions in a country atmosphere.

Send Detailed Resume
or Call 865-4141

DEL-KROME
CORP.

WALTON, N. Y.
(75-81)